

België - Belgique
P.B.-P.P.
2000 Antwerpen 1
BC 9497

PERIODIEK

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN HET VLAAMS GENEESKUNDIGENVERBOND

Andreas Vesalius

69ste jaargang

Apr - Mei - Jun 2014

Nr. 2

AFGIFTEKANTOOR: 2000 ANTWERPEN 1

Inhoud

VOORWOORD (J. Dockx)	3
GESCHIEDENIS VAN DE GENEESKUNDE	4
▪ DE GESCHIEDENIS VAN HET VGV SINDS 1945 (Deel II) (J. Van Meirhaeghe)	4
BALANS (E. Ponette).....	6
FORUM	9
▪ CONTINGENTERING BLIJFT (VOORLOPIG) BEHOUDEN (A. Baert)	9
▪ DE ROL VAN DE ARTS IN DE COMMISSIE VAN TOEZICHT BIJ DE GEVANGENIS (CTG) (J. Dockx)	10
KORTE BERICHTEN	12
VGV-MEDEDELINGEN	17
▪ PERSBERICHT VAN HET VLAAMS GENEESKUNDIGENVERBOND (VGV) OP 16 MAART 2014: niet toegeven aan het plan van minister Onkelinx om de contingentering af te schaffen	17
▪ DEBATVOORMIDDAG OP ALGEMENE LEDENDAG VGV: ANTWERPEN ZATERDAG 22 FEBRUARI 2014	17
▪ SYMPOSIUM FORENSISCHE PSYCHIATRIE IN VLAANDEREN (27 SEPTEMBER 2014)	19
▪ OPROEP INVULLING NIEUWE VLAAMSE BEVOEGDHEDEN GEZONDHEIDSZORG	22
OVV-MEDEDELINGEN	23
▪ STUDIEDAG OVER BRUSSEL OP 15 FEBRUARI 2014 (R. Vermeulen en J. Rampelberg)	23
VGV-CULTUUR	25
▪ TENTOONSTELLINGEN (J. Dockx)	25
▪ VGV BEZOEKT (J. Dockx)	27
▪ DE ANDREAS VESALIUS HERDENKING in 2014 (O. Steeno)	27
▪ MUSIQUE EN BRIONNAIS...Bourgondië, toch nog onbekend. (L. Schaeverbeke)	28
▪ Het STOUR MUSIC FESTIVAL (L. Schaeverbeke)	28
▪ DE VLAAMSE OPERA IN DE WERELDTOP! (L. Schaeverbeke)	29
▪ HOE DE NIEUWE VISUELE KUNSTEN DE OUDE KLASSIEKE OPERA'S DOEN HERLEVEN (L. Van Ermen)	29
▪ BOEKBESPREKINGEN	29
▪ UIT DE DISCOTHEEK (E. Baert-Van den Eynde)	31
IN MEMORIAM	32
▪ IN MEMORIAM DOKTER JOSEPH DEVOLDERE	32
HOMO LUDENS	33
▪ KRUISWOORDRAADSEL	33
▪ HEKELLIED*	33
VVMV-Berichten: pag. 20-21.	

RAAD VAN BESTUUR

Voorzitter: Dr. J. Dockx
Ondervoorzitter: Dr. R. Vermeulen*
Secretaris: Dr. B. Garmyn
Penningmeester: Dr. G. Debruyne
Cultuur: Dr. J. Dockx
Leden: Prof. Dr. D. Brutsaert,
Prof. Dr. C. Geens, Dr. F. Goes, Dr. L. Ide,
Dr. P. H. Jongbloet, Prof. Dr. E. Ponette*,
Dr. D. Van de Voorde, Dr. L. Van Ermen,
Dr. J. Van Meirhaeghe*, Dr. H. Verbrugge

* oud-voorzitter

RAAD VOOR ADVIES

Prof. Dr. R. Casteels, KU Leuven
Prof. Dr. D. De Looze, UGent
Prof. Dr. L. Denis, directeur
Oncologisch Centrum Antwerpen
Prof. Dr. W. Dierick, UA
Prof. Dr. A. Dupont, decaan geneeskunde
en farmacie, VUB
Prof. Dr. J. Peers, KU Leuven
Prof. Dr. P. Van Cauwenberge,
voorzitter HoGent
Prof. Dr. Ph. Vandekerckhove,
gedelegeerd bestuurder Rode
Kruis Vlaanderen
Dr. R. Verhaert, V.V.K.

Uitgave van het VGV

Redactieraad: Prof. Dr. A. Baert, Dr. J. Dockx, Dr. C. Geens, Dr. J. Gyselinck, Dr. P.H. Jongbloet, Prof. Dr. E. Ponette, Dr. J. Van Meirhaeghe

Verantwoordelijke uitgever:

Dr. J. Van Meirhaeghe,
Koolkerkesteenweg 76, 8340 Oostkerke
Hoofdredacteur: Prof. Dr. E. Ponette,
Schoonzichtlaan 40, 3020 Winksele-Herent
en Dr. P.H. Jongbloet

De gepubliceerde bijdragen verschijnen onder de verantwoordelijkheid van de auteurs.

Drukkerij Jules De Winter,
Bisschoppenhoflaan 216, 2100 Deurne,
Tel. 03/232.20.22, Fax. 03/225.15.84

NOTEER NU REEDS IN UW AGENDA!

° VGV bezoekt zaterdag 24 mei de tentoonstelling van Francisco de Zurbarán in het PSK te Brussel (zie p. 27)

° VGV organiseert samen met de KAGB zaterdag 27 september een symposium over de Forensische Psychiatrie in het Paleis der Academiën te Brussel (zie p. 19)

UITGAVEN VGV

Autokenteken

- Decalco € 2.00,- + € 0.70,- Port
 - Aluminium € 3.00,- + € 0.70,- Port
- Fiscaal dagboek € 25.00,- + € 2.10,- Port

Lidgeld V.G.V.

Gewoon lid	€ 55.00
Tot 5 jaar na diploma	€ 25.00
Arts zonder praktijk	€ 25.00
Steunend lid	€ 75.00
Artsenkoppel	€ 60.00
Artsenkoppel (tot 5 jaar na diploma of zonder praktijk)	€ 30.00
Abonnement "Periodiek" voor niet leden	€ 20.00

KBC IBAN nr.: BE22 4073 0622 5147

Secretariaat V.G.V.: Ergo de Waellaan 3 - bus 14
2100 Deurne - Antwerpen - Tel: 03/322.28.50 - Fax: 03/322.45.14

e-post: info@vgv.be - webstek: www.vgv.be

Het secretariaat is open van maandag tot donderdag (9u-14u).

VOORWOORD

Een Algemene Ledenvergadering is traditioneel de afsluiting van het afgelopen jaar. In 2012 vierden we de 90ste verjaardag in de crypte van de Sint-Pauluskerk te Antwerpen. Toen stelden we voorop dat onze taak nog niet af is in verband met de overheveling van de sociale zekerheid naar de gemeenschappen met als eerste aanzet de gezondheidszorg.

In 2013 waren we te gast in de Katoennatie eveneens in Antwerpen. Toen was de grote bezorgdheid de onmiskenbare achteruitgang van het verenigingsleven in het algemeen. Het blijft moeilijk om in een maatschappij met toenemende individualisering en digitalisering zich te verenigen rond de realisatie van een ideaal. Nochtans is de boodschap van het VGV eerlijk en realistisch waarbij elke politieke strekking, die onze standpunten deelt, aanvaardbaar is.

En de teneur gaat door in 2014 in de Keizerskapel, waarbij vooropgesteld werd dat de komende jaren voor het VGV van cruciaal belang zijn. We moeten onze toekomst veilig stellen door op zoek te gaan naar meerdere partners. Het is hierbij passend de Vlaamse Zenuwartsen bijzonder te danken voor het jarenlange vertrouwen in het VGV als partner. Dat we misschien een deel van onze identiteit en van ons patrimonium moeten prijsgeven is de morele prijs om te overleven om zo onze idealen te realiseren.

De Algemene Ledenvergadering 2014 was een groot succes met in de voormiddag een zeer gesmaakt debat over de rol van de mutualiteiten, big data en e-health. Het is de verdienste van Dr. Lieve Van Ermen om eminente sprekers rond dit onderwerp te hebben verenigd. Het verslag van dit debat leest u op p. 17-19.

De schande van de internering blijft actueel: de Hoge Raad voor Justitie organiseert op 7 mei een debat in het Parlement. Dank zij een nieuwe uitspraak van de Nationale Raad van de Orde krijgt de arts, die lid is van de Commissie van Toezicht van de Gevangenis, inzage in het medisch dossier van de gedetineerde met dezelfde bevoegdheid als het "Committee for the Prevention of Torture" (CPT).

Verder blijft het VGV bijzonder alert over de evolutie van de contingentering waarbij het duidelijk is dat minister Onkelinx onbetrouwbaar is. Zij verklaarde, ondanks het massale protest in Vlaanderen, aan alle Franstalige studenten tot 2020 een RIZIV-nummer te bezorgen.

Zo zouden een aanzienlijk aantal, hoofdzakelijk Franstalige, overtallige artsen geregulariseerd worden. Terwijl de decanen geneeskunde van de Vlaamse universiteiten reeds maanden wachten op een onderhoud op haar kabinet, werden de vertegenwoordigers van de Franstalige betogende studenten meteen ontvangen waarbij zij een document ondertekende met bovenvermelde garanties. Wie gelooft deze vrouw nog? De Vlaamse minister van Volksgezondheid Jo Vandeurzen, minister van Onderwijs Pascal Smet en minister-president Kris Peeters hielden tot hier toe het been stijf. Meer details leest u op p. 9-10 en 17.

Tenslotte wil ik eindigen met een dringende oproep. Zoals eerder aangegeven moet het VGV bezuinigen. Een grote uitgavenpost blijven de verzendingskosten. Naar de toekomst toe moeten we meer gebruik maken van digitale communicatie. Zo streven we er naar tijdens dit overgangsjaar om de uitnodigingen voor cultuur zoveel mogelijk digitaal te versturen.

Graag dan ook dringend uw opgave van e-postadres aan info@vgv.be. Het spreekt vanzelf dat leden zonder e-postadres de papieren versie blijven ontvangen. Als dit idee een succes en breed gedragen wordt door onze leden dan kan Periodiek, voor wie dat wenst, op eenzelfde wijze aangeboden worden. Hoe dan ook levert de ganse redactieraad een enorme inspanning om een kwalitatief hoogstaand tijdschrift af te leveren. Het VGV blijft een wonderlijke vereniging die in dit land haar gelijke niet heeft.

Jan Dockx, VGV-voorzitter

GESCHIEDENIS VAN DE GENEESKUNDE

Dr. Jan Van Meirhaeghe

- Studies geneeskunde te Gent (1981).
- Specialisatie Orthopedie UGent (1987).
- Werkzaam in AZ Sint-Jan te Brugge.
- VGV secretaris (1992-2002).
- VGV voorzitter (2002-2008).

DE GESCHIEDENIS VAN HET VGV SINDS 1945 (Deel II)

Al lang voor zijn aantreden als voorzitter (1996-2002) was prof. Eric Ponette (Fig. 1) de studax en bezieler van het dossier 'communitarisering van de sociale zekerheid en in het bijzonder de gezondheidszorg'. Met hem is het VGV definitief deze richting ingeslagen en blijft het de Vlaamse waakhond om via de Vlaamse artsen en hun patiënten de bevolking te overtuigen van de noodzaak ervan. De traditionele academische zittingen op jaarvergaderingen werden vervangen door colloquia en symposia over de toewijzing van de gezondheidszorg aan, en implementatie ervan door, de Vlaamse en Franse Gemeenschap.

Fig. 1:
Prof. Eric Ponette

In 2001 organiseerde het VGV een studiedag in 'De Schelp' en de commissiezalen van het Vlaams Parlement met als thema: "Welke Geneeskunde willen wij in Vlaanderen?". Dit colloquium was het eerste in een reeks van succesvolle studiedagen, die van het VGV definitief een gesprekspartner en inspiratiebron maakten voor verdere invulling en organisatie van de gezondheidszorg in Vlaanderen. Deze studiedagen waren het resultaat van samenwerking met talrijke Vlaamse verenigingen als OVV, VVMV (Verbond van Vlaamse Medisch-Wetenschappelijke Verenigingen), Van Helmontgilde, VEV (later VOKA), Vereniging van Brusselse Huisartsen, en andere ...

De jaren daarna werden in het Vlaams Parlement meerdere symposia ingericht, met verspreiding van minutieuze verslagboeken als extra-edities van Periodiek:

- in 2002: "Integratie van Preventieve en Curatieve Geneeskunde"
- in 2003: "De Organisatie van de Dringende Geneeskundige Hulpverlening" (MUG Halle-problematiek en BHV-perikelen)
- in 2004: "Economische Aspecten van de Vlaamse Gezondheidszorg"
- in 2006: "Symposium 25 jaar Vlaamse gezondheidszorg: Preventie is Samenzorg"
- in 2008: "Naar een blauwdruk voor de Vlaamse Gezondheidszorg: leren uit buitenlandse ervaringen".
- in 2010: "Armoede en Gezondheidszorg in Vlaanderen"

In 1998 werd de naamgeving "Vlaams Geneesheren Verbond" veranderd in "Vlaams Geneeskundigen Verbond". Om logo en afkorting-letterwoord "VGV" te behouden werd gemakshalve gekozen voor een verkrachting van de Nederlandse taal. Vlaams Artsenver-

bond ware stijlvoller en vrouwvriendelijker geweest... Point n'est besoin d'espérer pour entreprendre, ni de réussir pour persévérer, zei de vader des Vaderlands reeds ...

In 1999 werd de Webstek VGV opgestart: <http://www.vgv.be>.

Voorzitterschap (2002-2008) van Jan Van Meirhaeghe (Fig. 2). Hij faciliteerde en coördineerde de voortzetting van de symposia, webstek, secretariaat en Periodiek in zijn nieuwe vorm, vooral door de oprichting van een heuse redactieraad voor ons tijdschrift.

Fig. 2: Dr.
Jan Van Meirhaeghe

Het voorzitterschap (2008-heden) van Jan Dockx (Fig. 3) kenmerkt zich door het engagement en rake pen die weerklank vindt in de pers buiten onze eigen

vereniging. Hij geeft mee de impuls tot opwaardering van niveau en lay-out van het tijdschrift en stimuleert vooral VGV-cultuur en de netwerking met de andere Vlaamse verenigingen.

Op 13 oktober 2012 organiseerde het VGV in het paleis der Academiën een symposium onder de titel "Contingentering: zegen of vloek?".

Fig. 3: Dr. Jan Dockx

Bedenkingen bij het samenbrengen van deze chronologie

"Een terugblik naar het verleden zonder gerichtheid op de toekomst zou slechts een melancholische mijmering geweest zijn", zegde Noël Van Strijthem op de viering van 65 jaar VGV in een zeer leeswaardige en nog steeds actuele toespraak, meer dan 25 jaar geleden...!

Welke lessen trekken we uit de geschiedenis van het VGV sinds WO II, en welke zijn de krachtlijnen naar de toekomst?

De laatste 15 jaar waren vooral belangrijk door de opeenvolgende symposia, colloquia, en de eruit resulterende verslagboeken. De symposia zijn geëvolueerd van een drieluik naar een vier- en vijf-luik, en we mogen terecht trots zijn op de afgeleverde verslagboeken. Als VGV stimuleren we de uitbouw van de eigen Vlaamse gezondheidszorg, zoals blijkt uit de zeer frequente bezoeken aan onze webstek op momenten dat in de parlementen wordt gedebatteerd over gezondheidszorg. Voor politici en beleidsmakers blijft het VGV een referentie voor gezondheidsbeleid in Vlaanderen.

Het belang van VGV-cultuur mogen we niet onderschatten. De boog kan niet altijd gespannen staan, en onze culturele activiteiten dragen bij tot de vorming en instandhouding van ons netwerk. VGV-cultuur volgde ook de evolutie van de tijdsgeest. In de jaren 60-70-80 werden grootse evenementen opgezet met nocturnes, gala-avonden en muziekconcerten, vaak in samenwerking met het Festival van Vlaanderen. Er werden cultuurreizen georganiseerd naar verre en exotische landen, maar ook dichterbij naar de bekendste musea van de ons omringende landen. Nu koppelen we cultuur aan werkvergaderingen en nodigen wij beviende verenigingen uit, met mogelijkheid tot interactie.

Het tijdschrift 'Periodiek' is sinds 1946 het belangrijkste bindmiddel en contact tussen de leden. In de jaren '90 werd het geleidelijk omgevormd, eerst met een annex Nieuwsbrief, die korter op de bal van de actualiteit kon spelen en meer discussie met de leden toeliet. Later smolten het klassieke Periodiek en de Nieuwsbrief samen, de kwaliteit van lay-out verbeterde en vooral inhoudelijk steeg het niveau aanzienlijk mede door invoering van een redactieraad.

Als besluit citeer ik hier een analyse van wijlen oud-voorzitter Raymond Lenaerts op de statutaire ledenvergadering in 2006. Wat hij toen neerschreef in het jaarverslag is vandaag nog altijd bruikbaar en een perfecte slotanalyse: *"Het VGV zou nochtans de wind in de zeilen moeten hebben: we lezen dat 2/3 van de Vlaamse huisartsen gewonnen is voor een splitsing van de gezondheidszorg, het punt waarvoor het VGV decennia lang reeds ijvert. Maar nog te veel Vlaamse artsen - ik denk aan de jongeren en vrouwelijke collega's - blijven afwezig in het VGV; in een zekere zelfgenoegzaamheid schijnen zij overtuigd dat wij bijna alles bereikt hebben. Maar zij vergeten te dikwijls de weg die is afgelegd door onze voorgangers, die hebben moeten strijden voor een Nederlandstalig middel-*

baar en universitair onderwijs, voor een Vlaamse Academie voor Geneeskunde, voor het aanvaarden van een Vlaamse stem in het officiële debat. Het schijnt nu allemaal zo vanzelfsprekend. Niets is minder waar: de federale recuperatiepogingen in de gezondheidszorg bvb. beantwoorden volgens ons aan een duidelijke strategie.

De VGV-kar wordt ondertussen, en dit reeds tientallen jaren, getrokken door een relatief kleine maar overtuigende groep, zowel huisartsen als specialisten en universiteits-professoren, die totaal belangeloos, uiteraard onbezoldigd - integendeel ten koste van veel inspanningen en ook van geld - hun bijdrage leveren.

Ik meen dat het hier gezegd mag worden hoe dankbaar wij moeten zijn voor deze overtuigende idealisten, die zich weliswaar gesteund voelen door onze trouwe leden en die dankzij de vriendschap en de echte godsvrede, die er bestaat in ons midden, de moed vinden om te volharden."

Addendum: de VGV voorzitters

- Dr. Leopold GOYENS (1922-1923)
- Dr. J. MARTENS (okt 1923-maart 1928)
- Dr. J. LAUREYS (maart 1928-okt 1931)
- Dr. A. DE HEEGHER (okt 1931-okt 1934)
- Dr. H. GRAVEZ (okt 1934-okt 1938)
- Dr. W. LIBBRECHT (okt 1938-okt 1940)
- Dr. A. PICARD (okt 1940-maart 1942)
- Dr. Frans VAN HOOFF (1942-1944)
- Dr. Frans FRANSEN (1945-1954)
- Dr. G. DIERINCK (1954-1962)
- Dr. J. RUTTEN (1962-1965)
- Dr. J. JANSSENS (1965-1969)
- Dr. Robert de BEULE (1969-1974)
- Dr. Robrecht VERMEULEN (1974-1978)
- Dr. Walter AUROUSSEAU (1978-1982)
- Dr. Noël VAN STRIJTHEM (1982-1986)
- Dr. Robert de BEULE (1986-1992)
- Dr. Raymond LENAERTS (1992-1996)
- Dr. Eric PONETTE (1996-2002)
- Dr. Jan VAN MEIRHAEGHE (2002-2008)
- Dr. Jan DOCKX (2008-)

De allereerste metingen raken vandaag en de volgende dagen bekend. Ze blijven bescheiden; het gaat alleen over de behandeling van borstkanker, over patiëntentevredenheid en over de handhygiëne. (...) De patiënt zal dan op grond van objectieve gegevens kunnen oordelen waar hij het best behandeld wordt, en ziekenhuizen zullen gedreven zijn hun werking te verbeteren om de beste scores te evenaren ...

Guy TEGENBOS - DE STANDAARD - 13/12/13

Het gebruik van tussentaal wordt stoemelings meer en meer op Vlaanderen losgelaten. Een aantal verdoken belgicisten hoopt eens op een erkenning van het Vlaams als een eigen aparte taal t.o.v. het Nederlands.

Jos WOUTERS - HET VERBOND - jan-feb 2014

Ook informele zorg staat maatschappelijk niet hoog aangeschreven. Wie als (huis)moeder zorgt voor gezin en familie, krijgt te horen dat ze moet worden geactiveerd op de arbeidsmarkt. De zorg herwaarderen is een must als we de weg van de zorgzame samenleving willen inslaan.

Saloua BERDAI, docent Karel de Grote Hogeschool Antwerpen - DE STANDAARD - 07/01/14

De PS-staat is zowel economisch als sociaal inefficiënt. De Walen zijn er de rechtstreekse slachtoffers van, de Vlamingen, via de transferten, de onrechtstreekse. Om dat systeem in stand te houden moet de PS haar macht steeds meer vergroten en de rekening voor haar inefficiëntie naar Vlaanderen kunnen blijven doorsturen.

Louis VERBEKE, voorzitter Vlerick Business School - DE TIJD - 07/01/13

Sommige GAS-boetes klinken absurd, inderdaad. Maar ze waren er nooit gekomen als burgerzin geen vies woord was geworden. De beste remedie ertegen? Herstel opvoeding in eer. Het is hoog tijd.

Mia DOORNAERT - DE STANDAARD - 13/01/14

De financieel-economische crisis

Er zijn een aantal aanwijzingen van licht economisch herstel. Volgens de Nationale Bank van België groeide de economie in het laatste kwartaal van 2013 met 0,5 % tegenover het voorgaande kwartaal (Pieter Haeck, DT 05.03.14). Verder ontving de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) in december 2013 18,8 % vacatures meer dan in december 2012 (ER/JD, DT 11.01.14). En in januari 2014 steeg volgens Federgon het aantal gepresteerde uren in de uitzendsector met 2,85 % tegenover januari 2013 (DT 28.02.14).

Tijdens de eerste drie maanden van 2014 zijn volgens het handelsinformatiekantoor Graydon 3.122 bedrijven failliet verklaard. Dat zijn er iets minder dan in dezelfde periode in 2013: “een stabilisatie op een nog steeds hoog niveau” (DT 02.04.14). Sinds begin 2014 gingen bovendien minstens 1.370 jobs verloren door saneringen in bedrijven binnen België. Daarbovenop gingen nog eens minstens 770 jobs verloren als gevolg van saneringen door delokalisatie (Maaïke Van Melckebeke, DT 28.02.14; Marc De Roo, DT 06.03.14; Dieter Snoeck, DT 07.03.14; Stefaan Michielsens, DT 05.04.14).

De VDAB registreerde eind maart 2014 in Vlaanderen 230.703 niet-werkende werkzoekenden: dat is 9 % meer dan eind maart 2013 (BO, www.trends.be 09.04.14). De hoger vermelde lichte verbetering van de economie heeft dus nog helemaal geen effect op de werkloosheidsgraad.

De federale regering

Op 18 maart ll. leverde het monitoringcomité, een groep hoge ambtenaren die de begroting opvolgen, aan de regering-Di Rupo een bevredigend rapport af voor de **begroting 2014**. De doelstelling van de federale regering was dat het begrotingstekort niet hoger dan 2,3 % van het bruto binnenlands product (bbp) of 8,9 miljard euro zou zijn. Volgens het monitoringcomité wordt dat doel zo goed als gehaald dank zij een aantal meevallers (Pieter Blomme, DT 19.03.14).

Op 2 april ll. rondde de regering-Di Rupo een minibegrotingscontrole af en kwam uit op een overschot van 133 miljoen euro tegenover de doelstelling van een tekort voor de federale overheid en de sociale zekerheid van 2,25 % van het bbp (Pieter Blomme, DT 03.04.14).

Doch de afspraak met Europa in het stabiliteitsprogramma 2013-2016 is: de begroting in 2015 in evenwicht te krijgen en in 2016 om te buigen in een structureel overschot van 0,75 % bbp (Rik Van Cauwelaert, DT 01.02.14; Stefaan Michielsens, DT 13.02.14; Kris Van Haver, DT 26.02.14). Om alsnog op het met Europa overeengekomen schema te blijven, moet België in twee jaar tijd 10 tot 12 miljard euro besparen (Kris Van Haver, DT 26.02.14; Rik Van Cauwelaert, DT 01.02.14). Het Internationaal Muntfonds (IMF) berekende dat een bijkomende structurele besparing van 3,3 % van het bbp (12,9 miljard euro) nodig is om die begrotingsdoelstelling te halen (Wouter Vervenne, DT 13.03.14). Intussen is de kredietbeoordelaar Standard & Poors iets optimistischer geworden over de financiële gezondheid van België: de ratingvooruitzichten werden op 28 februari ll. verhoogd van “negatief” naar “stabiel”; de kredietrating zelf blijft voorlopig “AA” (Wouter Vervenne en Kurt Van Steeland, DT 01.03.14).

Het IMF meldt nog dat België een van de weinige rijke landen is dat zijn overheidsuitgaven de jongste vier jaar

(2009-2013) heeft verhoogd: alleen in Japan stegen de niet-renteuitgaven van de overheid nog meer dan in België. Het IMF onderzoekt namelijk de overheidsuitgaven t.o.v. het bbp in 17 rijke landen met een overheidsschuld van meer dan 70 % van het bbp: in 12 landen daalden de uitgaven, 4 landen gaven meer uit en in 1 land bleven de uitgaven stabiel. Er moet wel aan toegevoegd worden dat die uitgaven in België in de periode 2012-2013 onder de regering – Di Rupo minder snel stegen dan tijdens de politieke impasse van 2010-2011 (Wouter Vervenne, DT 10.04.14).

Anderzijds bleef België in 2013 tussen de OESO-landen koploper in het belasten van arbeid: een alleenstaande zonder kinderen droeg in dat jaar 55,8 % van zijn/haar loon af aan sociale en fiscale lasten: afdrachten van werknemer (belastingen + SZ-bijdragen) plus afdrachten van werkgever (SZ-bijdragen). In vergelijking met 2012 daalden die lasten weliswaar licht: toen bedroegen ze namelijk 56 % (Pieter Haeck, DT 12.04.14; rmg, DS 12.04.14).

Op 17 april ll. publiceerde het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) de rekeningen van de overheid waaruit blijkt dat **België** 2013 eindigde met een **overheidsschuld** van 387,2 miljard euro of 101,5 % van het bbp. Nochtans had de regering-Di Rupo zich sterk gemaakt de schuldgraad beneden de 100 % te kunnen houden (zie Periodiek, jan. 2014 p. 8). Dat dit niet lukte zou een gevolg zijn van het feit dat Eurostat eiste dat België een aantal schulden van intercommunales, semipublieke instellingen en publiek-private samenwerkingen zou meetellen in de overheidsschuld, zodat die met meer dan 5 miljard euro aandikte: in Brussel + 100 miljoen, in Vlaanderen + 800 miljoen, in Wallonië + 3,6 miljard en voor de federale overheid + 1 miljard (Stefaan Michielsens en Wouter Vervenne, DT 18.04.14; Christof Vanschoubroek, DS 18.04.14; Barbara Moens, DT 19.04.14; Pieter Blomme, DT 24.04.14).

Vergeten we niet dat op die overheidsschuld door de federale overheid rentelasten moeten worden betaald: 13 miljard in 2013.

In vorig nummer van Periodiek (p. 8) hebben we vermeld welke maatregelen de federale regering trof om de **loonkostenhandicap** tegenover onze drie buurlanden enigszins te verminderen: verlaging van de btw op elektriciteit van 21 naar 6 % en een loonlastenverlaging van telkens 450 miljoen euro in 2015, 2017 en 2019.

Doch de PS stelde een bijkomende voorwaarde: de welvaartsvastheid van de sociale uitkeringen moet de volgende twee jaar worden gegarandeerd (Pieter Blomme, DT 18.01.14; jir, DS 18.01.14). Op 24 januari ll. forceerde Di Rupo in het kernkabinet een akkoord waarbij de uitkeringen voor pensioenen en langdurig zieken zeker tot 2019 meestijgen met de welvaart (Pieter Blomme en Jasper D’Hoore, DT 25.01.14).

In een rapport van de EU-Commissie waarschuwde Europees Commissaris Olli Rehn op 5 maart ll. voor de terugvallende concurrentiekracht van België en het verlies aan exportmarkten. Hij verwees daarbij uitdrukkelijk naar de hoge loonkosten aangezien onze buurlanden ook niet blijven stilzitten (Kris Van Haver, DT 06.03.14; nta, DS 06.03.14). De Belgische loonkos-

tenhandicap neemt verder toe: tegenover een toename van de uurloonkosten in het geheel van de economie in 2013 met 1,6 % in België staat een gewogen gemiddelde toename met 1,33 % in de drie buurlanden (Zuhail Demir en Johan Van Overtveldt, www.knack.be 20.03.14).

Op 21 april II. bereikte de regering-Di Rupo een akkoord om slechts een beperkt deel van de *grondwet* voor *herziening* vatbaar te maken, zodat een ruime staatshervorming tijdens de volgende legislatuur wordt afgeblokt (Wim Winckelmans, DS 22.04.14; Pieter Blomme, DT 22.04.14). CD&V merkte evenwel op dat om de pensioenen of de ziekteverzekering te splitsen geen herziening van de grondwet nodig is, aangezien die geregeld zijn in bijzondere wetten (Pieter Blomme, DT 22.04.14).

De Vlaamse regering

In vorig nummer van Periodiek (p. 8) werd reeds gemeld dat de Vlaamse regering voor 2014 een *begroting* in evenwicht indiende: het gaat om een budget van 28,1 miljard euro. Vlaanderen eindigde 2013 met een klein overschot van 174,6 miljoen euro (Nieuw-Vlaams Magazine, febr. 2014).

Eerst de andere positieve punten in het *Vlaams regeringsbeleid*.

De Europese Commissie, die voor het eerst de corruptie in kaart bracht, kende Vlaanderen goede punten toe omdat het al beschikt over een “voorbeeldig” *integriteitsprogramma en een ethische gedragscode* voor het Vlaams Parlement en de Vlaamse overheid” (Kris Van Haver, DT 04.02.14).

Net zoals voor België, bevestigde *Standard & Poors* de rating van Vlaanderen op “AA” en verhoogde de daarmee gepaarde “outlook” van “negatief” naar “stabiel” (Belga/KVDA, www.trends.be 07.03.14).

De invoering van een *unieke omgevingsvergunning*, die de bestaande milieu- en stedenbouwkundige vergunning integreert, is in de bevoegde commissie van het Vlaams Parlement goedgekeurd. Die moet ertoe leiden dat investeringsprojecten sneller, eenvoudiger en goedkoper vergund kunnen worden. De invoering is gepland in het voorjaar van 2015 (DT 19.03.14).

De Vlaamse regering maakt werk van de *afslanking van de Vlaamse overheid*. Vlaamse topambtenaren zullen zich, onder impuls van minister Geert Bourgeois, in de toekomst veel meer bezighouden met de voorbereiding van het Vlaamse regeringsbeleid, zodat de rol van de kabinetten kleiner wordt. Die kabinetten vermagerden reeds van 500 naar 250 tot 280 medewerkers (Guy Tegenbos, DS 03.04.14). Onder impuls van minister Freya Van den Bossche schrapt de Vlaamse regering 458 van de 1.433 mandaten in de sociale huisvesting (Wim Winckelmans, DS 08.04.14). En minister Joke Schauvliege deed iets analogoos in de watermaatschappij (Guy Tegenbos, DS 08.04.14).

Eindelijk is er vooruitgang in het *Oosterweeldossier*. De Vlaamse regering nam op 14 februari II. een beslissing in het aanslepende Antwerpse mobiliteitsdossier. Tegen 2022 moeten auto's over een aangepast Oosterweeltracé rijden (Barbara Moens, DT 15.02.14). Op 14 april II. legde de Vlaamse regering het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) voor de Oosterweelverbinding vast, zodat kan begonnen worden met informatiemomenten en een openbaar onderzoek: volgende regeringen kunnen er niet zomaar op terugkomen (Wim Winckelmans, DS 05.04.14).

Ondanks de financieel-economische crisis slaagde de Vlaamse regering erin een klimaat te scheppen voor *bijkomende jobs* en voor de bevordering van de *export*.

In 2013 kon Vlaanderen een recordaantal buitenlandse investeringsprojecten aantrekken, hoofdzakelijk uit de VS (24,6 %), Frankrijk (14,7 %), Nederland (10 %), Duitsland (8,4 %) en China (7,9 %). Volgens minister-president Kris Peeters zijn die investeringen goed voor meer dan 4.000 nieuwe banen (Johan Rasking, DS 19.02.14; Barbara Moens, DT 20.02.14).

De Vlaamse regering maakte 10 miljoen euro vrij om ondernemingen te ondersteunen bij het aanwerven van exportmanagers: zo wil ze kmo's helpen bij een internationale doorbraak (Jasper D'Hoore, DT 11.01.14). Met een exportstijging van 1,74 % naar 247 miljard euro (inclusief doorvoer) in de eerste 10 maanden, lijkt Vlaanderen in 2013 weer een record te hebben geboekt; de invoer strandde op 241,6 miljard, waardoor het surplus op de handelsbalans na 10 maanden 5,4 miljard euro bedraagt. Vlaanderen was goed voor 83,13 % van de Belgische uitvoer, Wallonië voor 14,82 % en Brussel voor 2,06 % (Marc De Roo, DT 08.02.14). Het is dan ook niet verwonderlijk dat uit een onderzoek van Flanders Investment and Trade (FIT) blijkt dat 96 % van de klanten van FIT tevreden zijn over hun contact met deze dienst, die de Vlaamse export promoot (Barbara Moens, DT 12.03.14).

Volgens het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) groeide de Vlaamse economie in de periode 2009-2012 met gemiddeld 0,4 % per jaar, terwijl de Waalse economie ongeveer een nulgroei realiseerde; de cijfers bevestigen wel dat het groeiverschil tussen Vlaanderen en Wallonië de laatste decennia is gedaald (WV, DT 01.02.14).

Tijdens een toespraak voor 900 Waalse ondernemers te Luik, waar hij meldde dat het Waalse Marshallplan al 46.000 jobs opleverde, gaf premier Elio Di Rupo cijfers over de werkgelegenheidsgraad: 71,5 % in Vlaanderen en 62,5 % in Wallonië (Pieter Blomme, DT 16.01.14). En recent publiceerde Eurostat cijfers over de werkloosheidsgraad in 2013: in Wallonië 11,3 %, in Brussel 19,2 % en in Vlaanderen 5 % (Jasper D'Hoore, DT 16.04.14).

Er waren ook negatieve punten.

Een enquête van het Vlaams innovatieagentschap IWT (Innovatie door Wetenschap en Technologie) wees uit dat de bedrijven over het algemeen tevreden zijn over de werking van het IWT, maar dat ze de procedures te lang en te complex vinden (Barbara Moens, DT 16.01.14). Dat de *Vlaamse administratie* efficiënter kan, bleek ook uit het eindrapport van de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid. Het rapport hekelt o.m. het systeem van vergunningen, de versnippering en onduidelijkheid door de creatie van steeds nieuwe overheidsinstanties (meer dan 93 entiteiten) en het voortdurend sleutelen aan de werksituatie; daarnaast pleit het rapport voor een betere afstelling van het beleid tussen het Vlaams niveau en de lokale autoriteiten (gom, DS 11.03.14; Barbara Moens, DT 12.03.14).

De Vlaamse sociale partners berekenden dat de Vlaamse regering voor bijna 2 miljard euro kosten van het systeem van *groene stroomcertificaten* (voor windmolens, zonnepanelen en andere groene installaties), afgeleverd aan de producenten van groene stroom, doorschuift naar de volgende regering. Die certificaten worden namelijk verplicht opgekocht door de energieleveranciers of de netbeheerders, doch zij rekenen om meerdere redenen te weinig door aan hun klanten. De factuur zal echter ooit door iemand moeten betaald worden: ofwel door de stroomverbruiker, ofwel uit

de Vlaamse begroting (Barbara Moens en David Adriaen, DT 11.03.14; Wim Winckelmans, DS 11.03.14).

Het *Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALK)* was de reactie van de Vlaamse regering op de aankondiging van de sluiting van Ford Genk. Het was de bedoeling om de streek te doen heropleven en tot 10.000 jobs te creëren. Doch het regent kritiek op de versnippering van initiatieven en op de hoge loonkosten, waardoor potentiële bedrijven worden afgeschrikt (Barbara Moens, DT 16.04.14).

De overname van *Electrawinds* door de Luikse Intercommunale Tecteo ging gepaard met een verlies van bijna 100 miljoen euro voor de overheidsvehikels die erin hadden geïnvesteerd, onder meer de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (GIMV), de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) en de Vlaamse Energie Holding (VEH) (David Adriaen en Stefaan Michielsens, DT 23.04.14).

Tot slot

De opstelling van een correcte *balans op het einde van deze federale en Vlaamse legislaturen* is niet zo eenvoudig. De fans van de huidige federale regering zullen wijzen op de vermindering van het begrotingstekort “zonder aanrichten van een sociaal bloedbad”, op de pensioenhervorming, op de beperking van de werkloosheidsuitkeringen, op de gelijkshakeling van het arbeiders- en bediendenstatuut, op de afbouw van het ambtenarenapparaat en op het strenger asiel- en migratiebeleid. Diezelfde fans zullen het niet of minder hebben over de Vlaamse stappen achterwaarts in de 6de staatshervorming, over de te geringe inspanningen om de loonlastenhandicap substantieel te verminderen, over het feit dat de volgende regering nog minstens 9 miljard euro moet vinden om de begroting in evenwicht te krijgen, over het zeer hoge overheidsbeslag bij internationale vergelijking, over de stijging van de roerende voorheffing naar 25% en over het politiek getouwtrek rond overheidsbenoemen (Bart Brinckman, DS 19.04.14; Pieter Blomme en Wim Van de Velden, DT 26.04.14).

De fans van de huidige Vlaamse regering zullen wijzen op de begrotingen in evenwicht, op de al bij al goede Vlaamse cijfers van werkgelegenheids- en werkloosheidsgraad ondanks de financieel-economische crisis, op de goede exportresultaten, op de uiteindelijke goedkeuring van een unieke omgevingsvergunning, op de heroriëntering van het gehandicaptenbeleid, op het verbeterde wegdek en de vele nieuwe fietspaden, op de afslanking van het overheidspersoneel en op de vorderingen in het inburgeringsbeleid. Diezelfde fans zullen echter gemakkelijker voorbijgaan aan de Vlaamse wachtlijsten voor scholenbouw, gehandicaptenzorg en sociale woningbouw, aan de Vlaamse administratieve regeldrift, aan het non-akkoord over de onderwijshervorming, aan het Oosterweeldossier waarin pas op het einde van de legislatuur enig schot kwam, aan de groeiende Vlaamse autofiles, en aan de financiële verliezen van overheidsvehikels bij de “redding” van *Electrawinds*

(Barbara Moens, DT 01.02.14; Barbara Moens en Dries Bervoet, DT 13.03.14; Wim Winckelmans, DS 26.04.14).

Op 24 april ll. maakte het Actiecomité voor een Vlaamse Sociale Zekerheid (AK-VSZ) tijdens een persconferentie te Brussel de uitslag bekend van een *bevraging van de Vlaamse politieke partijen* op 4 april. Er werden vier vragen gesteld: 1. *Staat uw partij achter de eis van een volledige overheveling van de ziekte- en invaliditeitsverzekering naar de Vlaamse en Franse Gemeenschap?* 2. *Staat uw partij achter de eis van de overheveling van de werkloosheidsvergoedingen naar de Vlaamse en Franse Gemeenschap?* 3. *Staat uw partij achter de eis van de overheveling van de pensioenen naar de Vlaamse en Franse Gemeenschap?* 4. *Staat uw partij achter de eis dat de volgende federale regering moet gesteund worden door een meerderheid van de Vlaamse Kamerleden?*

Van Open VLD, Groen en PVDA kwam geen antwoord. Het antwoord van de andere partijen is samengevat in onderstaande tabel.

	Vraag 1	Vraag 2	Vraag 3	Vraag 4
N-VA	Ja	Ja	Ja	Ja
CD&V	Neen	Neen	Neen	Ja
SP-A	Neen	Neen	Neen	Ja
VL. Belang	Ja	Ja	Ja	Ja
LDD	Ja	Ja	Ja	Ja

De antwoorden van N-VA, Vlaams Belang en LDD leverden geen verrassingen op.

Contact van onze redactie met een persoon uit de CD&V-top over hun standpunt i.v.m. de eerste vraag leverde volgende precisering op: “We willen nu in eerste instantie de 6de staatshervorming goed en zorgvuldig uitvoeren” en “Het is in de nieuwe Senaat van de deelstaten dat nu de discussie over de verdere staatshervorming kan voorbereid worden en waar verdere pistes kunnen onderzocht en/of uitgewerkt worden.”

Dat zowel SP.A als CD&V positief antwoordden op de vierde vraag, wekt enige hoop dat de schande van een nieuwe federale regering zonder meerderheid aan Vlaamse kant niet meer herhaald wordt.

Volgens berekeningen van minister-president Kris Peeters beschikt de Vlaamse regering volgend jaar over een budget van 38 miljard euro, terwijl de federale overheid 31 miljard overhoudt, als je de sociale zekerheid buiten beschouwing laat (DT 10.04.14). Doch daarover gaat het juist: mede door het beheer over de SZ blijft het zwaartepunt onverkort op het federale niveau liggen met een jaarbudget van 111 miljard euro tegenover 38 miljard voor Vlaanderen (Jürgen Constandt, Objectief & Gezond maart 2014).

De 6de staatshervorming draagt de kiemen van de 7de in zich.

Eric Ponette, 26 april 2014

... ondanks de schijn van het tegendeel die bij momenten wordt gewekt, zit Di Rupo een regering voor die door de PS, met steun van de sp.a wordt geleid en bij voorrang Waalse socialistische initiatieven neemt. Eén daarvan is - daar komt Labille voor uit - de weg vrijmaken voor een volledige etatisering van de bedrijven waarin de Belgische overheid nog een aandeel heeft, met voorbijgaan van de Vlaamse neiging om die diensten verder te privatiseren.

Mark GRAMMENS - 't PALLIETERKE - 08/01/14

* In deze rubriek worden bijdragen van VGV-leden en andere personen, evenals reacties hierop, opgenomen; elke auteur is zelf verantwoordelijk voor de inhoud.

CONTINGENTERING BLIJFT (VOORLOPIG) BEHOUDEN

Op 6 december 2013 diende minister Onkelinx een KB in bij de federale regering met als doel de contingentering af te schaffen voor bepaalde medische specialismen (huisartsen, gerieters, kinder- en jeugdpsychiaters, acute geneeskunde en spoedgeneeskunde). Dit KB leidde onmiddellijk tot heftige weerstand en veel protest in Vlaanderen (zie ook "Contingentering, de nieuwe truc van minister Onkelinx" in *Periodiek*, jan. 2014). Het KB werd terecht aanzien als niets minder dan een schaamteloze **regularisering** van het aanzienlijk "overschot" aan Franstalige artsdiploma's, opgebouwd tijdens het voorbije decennium, een logisch gevolg van de onwil van de Franse Gemeenschap om de wet loyaal uit te voeren door de instroom van studenten af te stemmen op het aantal beschikbare Franstalige RIZIV-nummers. Dit KB is ook fundamenteel onrechtvaardig en discriminerend voor de duizenden Vlaamse jongeren aan wie de kans ontzegd werd een loopbaan als arts aan te vangen. Bovendien zet dit KB de Vlaamse toelatingsproef, unaniem aanzien als een geslaagde maatregel, op de helling en schept aldus een logistieke en kwalitatieve nachtmerrie voor de Vlaamse faculteiten geneeskunde. Deze hebben tijdens de voorbije decennia een onderwijskundige aanpak ontwikkeld, die steunt op een vroegtijdig contact met de medische praktijk door allerlei stages en op een activerend onderwijs in kleinere groepen. Deze visie op het medisch onderwijs staat haaks op het opvangen van duizenden eerstejaars studenten binnen een curriculum dat van 7 naar 6 jaar werd teruggebracht. De Vlaamse Gemeenschap, die gedurende de voorbije jaren loyaal de federale planning heeft gerespecteerd, wordt brutaal voor schut gezet. Wie al die tijd zijn voeten geveegd heeft aan de federale afspraken wordt beloofd. (J. Eggermont, KU Leuven, *BLOG* 23 december 2013).

In een persbericht van 11 december 2013 protesteerde het VGV en eiste de intrekking van het bewuste KB. Op 11 januari 2014 lanceerden de Vlaamse decanen geneeskunde samen met alle Vlaamse rectoren, verschillende beroepsverenigingen en publicaties zoals *De Specialist* en *Medisfeer*, een elektronische petitie om het KB te doen intrekken. Deze petitie vond ruime weerklank en verzamelde in de loop van enkele dagen duizenden handtekeningen van artsen en andere zorgverstrekkers; op 2 april stond de teller op 12.401. Desondanks hield minister L. Onkelinx voet bij stuk zoals bleek uit haar open brief van 22 januari 2014 in *De Morgen* getiteld: "De volksgezondheid vraagt om een doordacht planningssysteem." De Vlaamse decanen repliceerden op 25 januari 2014 in dezelfde krant met een bijdrage getiteld: "Waarom de toelichting van minister Onkelinx bij invoerquota onvoldoende is." Tevens formuleerden de decanen het verzoek om snel in te gaan op nader overleg. Hieraan werd evenwel door de minister geen gevolg gegeven.

Er werd wel een overlegcomité opgericht bestaande uit de Federale minister en de Gemeenschapsministers bevoegd voor Volksgezondheid. Dit comité vergaderde voor de eerste maal op 5 februari 2014. Daar werd beslist de zaak

verder te bespreken in een werkgroep met de betrokken ministers en hun kabinetten en in afwachting het KB op te schorten. Gelijktijdig met deze ontwikkeling werd op 27 februari 2014 in de Hoge Raad van artsen-specialisten en huisartsen op initiatief van Dr. M. Moens (BVAS) en van Prof. J. Demaesseneer (U Gent) een motie, gericht aan minister Onkelinx, ter stemming voorgelegd. In deze motie werd uitdrukkelijk aan de minister gevraagd het KB in te trekken. De motie werd, ondanks de heftige weerstand van o.m. Prof. M. Schetgen (decaan van de faculteit geneeskunde ULB en gewezen kabinetsmedewerker van minister Onkelinx) en van "het Kartel" (een Franstalige beroepsvereniging) goedgekeurd met 23 stemmen voor, 15 tegen en 2 onthoudingen).

Desondanks bleef minister Onkelinx blijkbaar nog steeds op haar standpunt. Inderdaad, op 14 maart 2014 manifesteerden zowat 2.000 Franstalige studenten geneeskunde in Brussel met de eis dat alle afgestudeerde artsen een RIZIV-nummer zouden krijgen. Na afloop werden deze studenten door minister Onkelinx op haar kabinet ontvangen en ondertekende zij een document, waarin zij zich engageerde om aan alle Franstalige artsen, die van nu tot 2020 zullen afstuderen, dit RIZIV-nummer te bezorgen. (*Artsenkrant* 21 maart 2014).

In het vooruitzicht van de tweede bijeenkomst van het overlegcomité, voorzien voor 19 maart 2014 stuurde het VGV op 16 maart opnieuw een persbericht rond, waarin aan de Vlaamse ministers uitdrukkelijk gevraagd werd om hun verzet tegen het KB onverminderd te handhaven. Op de vergadering van het overlegcomité schoven voor Vlaanderen de minister president K. Peeters en de ministers J. Vandeuren en P. Smet mee aan tafel. De persmededeling van de drie Vlaamse ministers na afloop van de vergadering luidt als volgt: "De werkgroep, opgericht op 5 februari 2014 zal haar werkzaamheden voortzetten. In eerste instantie zal er werk gemaakt worden van een correct medisch kadaster dat de arbeidskracht inzake geneeskunde in kaart brengt. Dit zal gebeuren door een kruising van de gegevens van het federaal kadaster van gezondheidszorgberoepen met de prestatiegegevens van laatstgenoemden. Dit kadaster moet de basis vormen van de verdere besprekingen. De resultaten van de werkgroep zullen in ieder geval terug aan de regeringen worden voorgelegd. De Vlaamse regering zal het dossier dus blijven opvolgen. De federale overheid zal de resultaten op haar beurt overmaken aan de Planningscommissie, die zal gevraagd worden een standpunt in te nemen. De federale overheid neemt ondertussen geen beslissing over het KB van 6 december 2013.

Uit deze persmededeling menen wij te mogen besluiten dat, dank zij de kordate houding van de Vlaamse regering, minister Onkelinx haar plannen tot (gedeeltelijk) afschaffen van de contingentering terug mag opbergen. Het zal inderdaad moeilijk zijn om dit nog ter sprake te brengen

vóór de verkiezingen van 25 mei. Anderzijds bestaat er een grote kans dat het dossier opnieuw zal opduiken na de verkiezingen tijdens de onderhandelingen over een federaal regeerakkoord. De Vlaamse partijen zijn het eens over het behoud van de beperking. De Franstalige zijn het eens over de afschaffing (G. Tegenbos, *DS 20 maart 2014*). De beslissing om eindelijk een medisch kadaster op te richten beantwoordt aan een reeds dikwijls geformuleerde Vlaamse eis waarop door minister Onkelinx voorheen nooit ingegaan werd. Nu maar hopen dat er deze keer echt werk van gemaakt wordt.

Blijft het feit dat de duizenden “overtallige” Franstalige artsen, zelfs al zouden ze nooit een RIZIV-nummer ontvangen, onvermijdelijk zullen terechtkomen op de Belgische medische “markt” en wel in de niet-RIZIV gebonden sectoren zoals ambtenarij, administratie ziekenhuizen, arbeids- en schoolgeneeskunde, verzekeringsgeneeskunde, farmaceutische industrie e.a. Zij dreigen daar een dominante positie in te nemen aangezien er slechts een zeer gering aanbod van Vlaamse artsen voor deze loopbanen zal tegenover staan. Ik hoop dat de verantwoordelijken voor de organisatie van de ingangsprøof met dit aspect van het probleem in de toekomst rekening zullen houden.

Het VGV verheugt zich dat haar kordate acties om de medische wereld en de publieke opinie tijdig te waarschuwen en te sensibiliseren voor de te verwachten sluwe ingreep door minister Onkelinx, substantieel mee hebben bijgedragen om het nefast KB, voorlopig althans, van de tafel te vegen. Wij verwijzen naar het VGV Symposium van 13 oktober 2012 getiteld: “Contingentering: zegen of

vloek?” (gepubliceerd in *Periodiek jan. 2013*), de bijdragen over de contingentering verschenen in recente nummers van *Periodiek*, en de twee hoger vermelde VGV persberichten.

Het is goed dat de maskers afgevallen zijn nu de federale minister openlijk en zonder enige gêne de kaart van de Franstalige geneeskundestudenten heeft getrokken. Met één pennentrek wilde minister Onkelinx de “overtallige” Franstalige artsen het uitzicht op een RIZIV-nummer garanderen. Een ongehoord staaltje van puur electorale korte termijnpolitiek, enkel bedoeld om voor de eigen achterban te scoren. Meteen zou deze minister niet alleen de inspanningen van de Vlaamse universiteiten belachelijk maken, maar zou ze ook het Vlaamse ingangsexamen ondergraven. Nooit eerder werd één gemeenschap zo flagrant voor schut gezet door een federaal minister (P. Backx, *Artsenkrant 21 maart 2014*).

Zoals senator L. Ide stelt onderstreept dit gebeuren nogmaals dat er maar één oplossing mogelijk is: Vlaanderen en Wallonië moeten volledig bevoegd worden voor de gezondheidszorg, met inbegrip van de financiering. Enkel dan kan je als gemeenschap het beleid voeren dat je wil zonder dat je iemand anders nadeel berokkent door je beslissing. Ondertussen blijft waakzaamheid geboden. De Vlaamse Gemeenschap mag hiervoor op het VGV blijven rekenen. Wij hopen dat het eensgezind Vlaams front in deze aangelegenheid blijft stand houden.

Albert Baert

DE ROL VAN DE ARTS IN DE COMMISSIE VAN TOEZICHT BIJ DE GEVANGENIS (CTG)

Volgens de adviezen van de Nationale Raad (22.09.07 en 20.09.08) kan de arts, die naast een advocaat en magistraat verplicht in de Commissie moet zetelen, geen inzage in of een afschrift krijgen van het patiëntendossier zonder akkoord van de behandelende arts, ook indien de gedetineerde hiervoor uitdrukkelijk de toestemming geeft. Als reden geeft de Orde aan dat de toepassing van het zogenaamde “gedeeld beroepsgeheim” niet mogelijk is ten aanzien van een arts, lid van de Commissie, omdat deze laatste niet betrokken is bij de diagnostische en therapeutische opdracht van de behandelende gevangenisarts en niet kan optreden als vertrouwenspersoon.

Daarom onderstaande vragen aan de Provinciale Raad om deze over te maken aan de Nationale Raad.

1. Welke rol speelt dan de arts indien er, zelfs met toestemming van de gedetineerde, geen inzage is van het medisch dossier? Het is de enige mogelijkheid om een gemotiveerd “second opinion” aan te vragen zonder zelf een oordeel te vellen. Een gemiddelde consultatie duurt 2 tot 3 minuten en het gaat over een bijzonder kwetsbare populatie met de helft psychische problemen en de helft anderstaligen. Artikel 58 van de Code handelt over een aantal wettelijke “uitzonderingen” van het beroepsgeheim. De behandelende arts kan medische gegevens doorgeven aan externe artsen waarbij het beroepsgeheim van de arts wel kan gedeeld worden met controle-, verzekerings-, schoolartsen en arbeidsgeneesheren die evenmin betrokken zijn bij de diagnose en therapie. Ik citeer Dr.

Van Mol, Erehoofd-geneesheer-directeur, Dienst Gezondheidszorg Gevangenis, dat de gezondheidszorg gelijkwaardig moet zijn aan die van een vrije samenleving. Dit vereist dan ook een integratie in de algemene gezondheidszorg met dezelfde controlemogelijkheden door de CTG. Daarom moet een 12^{de}

uitzondering opgenomen worden in art. 58 omdat de artsen van de CTG handelen binnen een wettelijk kader met een wettelijke opdracht (basiswet gevangeniswezen 2005), net zoals de 11 uitzonderingen van art. 58.

2. De opdracht van de Commissie is toezicht houden op alles wat betrekking heeft op de bejegening van de gedetineerde en op de naleving van de voorschriften terzake (art. 138 ter van het KB 21.05.1965 houdende algemeen reglement van de strafinrichtingen). Bejegening gaat over de fysieke en psychische integriteit van de gedetineerde wat zeer ruim moet geïnterpreteerd worden aangezien die behoort tot een bijzonder kwetsbare groep waarbij de gedetineerde ooit terug geïntegreerd moet worden in de maatschappij. Nochtans bepaalt de Basiswet gevangeniswezen dat een afschrift van het medisch dossier op vraag moet ter beschikking gesteld worden (art. 92 van de Basiswet

van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden). Het toezicht op hun medisch welzijn is dan ook absoluut noodzakelijk met zo ruim mogelijke bevoegdheden.

3. Het "Committee for the Prevention of Torture" (CPT) heeft wel toegang tot het medisch dossier en hiervoor werd artikel 62 van de Code speciaal aangepast. Artsen en zelfs niet-artsen van de CPT worden beschouwd als vertrouwenspersonen met inzagerecht van het medisch dossier (art. 92 van de wet 12 januari 2005). Wat de CPT doet op internationaal vlak, doen de CTRG en de CTG's op nationaal vlak. Dus is het logisch dat de artsen van de CTG "bij de uitoefening van hun opdracht" ook opgenomen zouden worden in art. 62 par. d. weliswaar niet als vertrouwensarts, omdat de arts van de CTG geen "partij" is, maar wel met hetzelfde inzagerecht.
4. Ook de wet op de patiëntenrechten geldt eveneens onverkort in de gevangenis. Nochtans besluit de Nationale Raad dat noch de Wet op de patiëntenrechten noch de Basiswet gevangeniswezen een wettelijke uitzondering is die de arts verplicht afstand te doen van zijn beroepsgeheim ten aanzien van de arts lid van de Commissie van Toezicht. Dit standpunt is achterhaald en moet herzien worden door art. 62 of art. 58 van de Code te wijzigen.

Advies van de Nationale Raad op 22 februari.

De Nationale Raad volgt deze zienswijze en stelt volgende deontologische voorwaarden:

- Het raadplegen van medische inlichtingen kan enkel gebeuren door de arts van de CTG (...)
- De arts zal autonoom oordelen welke medische gegevens en onder welke vorm deze kunnen worden meegedeeld aan de leden van de CTG.
- De medische informatie mag door de gevangenisarts alleen aan de arts van de CTG worden meegedeeld.
- Uit hoofde van collegialiteit pleegt de arts van de CTG overleg met de gevangenisarts over de verstrekte informatie.
- De gedetineerde wordt op de hoogte gebracht dat bepaalde hem betreffende medische informatie wordt meegedeeld aan de arts van de CTG.

Dit is een baanbrekende beslissing waar elke CTG vragen- de partij voor was.

Jan Dockx

Lid van de CTG Antwerpen

We hebben performante psychiatrische spoedgevallendiensten en we hebben goed functionerende mobiele crisisteamen. Probleem is dat we er veel te weinig van hebben. (...) Als Vlaamse Vereniging voor Psychiatrie pleiten wij dan ook voor uitbreiding van spoedgevallendiensten met afdelingen voor psychiatrische spoedinterventies. Daarnaast hebben we dringend nood aan meer mobiele crisisteamen op het terrein.

Chris BERVOETS, Jürgen DE FRUYT, Geert DOM, Frieda MATTHYS en Hendrik PEUSKENS - DE STANDAARD - 20/01/14

België is dan misschien wel een stabiel land, dat is het al sinds de Tweede Wereldoorlog, maar economisch scoren we slecht. Welke recepten kunnen het tij doen keren? (...) Een eerste, het klinkt bekend, het afbouwen van de loonkostenhandicap. (...) Een tweede prioriteit zie ik in het afbouwen van het overheidsbeslag, zodat middelen vrijkomen om de economie zuurstof te geven. (...) Tot slot pleit ik ervoor voluit te gaan voor een nieuw industriebeleid met een focus op hightech.

Joep KONINGS, gewoon hoogleraar economie KU Leuven - DE TIJD - 25/01/14

We kunnen sneller en met slimmere instrumenten kennis verzamelen, maar wijsheid is nog even moeilijk te vinden als drieduizend jaar geleden, aan het hof van koning Salomon.

Arianna HUFFINGTON, columniste in The Guardian - DE STANDAARD - 27/01/14

Franstalig Brussel én België vertrekken niet meer van de verbindende rol van Brussel als federale hoofdstad, maar wel als een Brussel dat dient geïntegreerd in Wallo-Brux, zoals door de Franstalige partijvoorzitters gesteld werd in het Sainte-Emilie-akkoord. (...) Voor wanneer een gemeenschappelijk project van de Vlaamse partijvoorzitters als tegengewicht voor la Sainte-Emilie?

Guido GHEKIERE - 't PALLIETERKE - 29/01/14

... de enige doordachte keuze op 25 mei is er een op basis van de partijprogramma's: over mobiliteit en onderwijs in Vlaanderen, over loonlasten en een nieuwe staatshervorming federaal, over bankenregulering en begrotingsdiscipline in Europa.

Bart HAECK - DE TIJD - 29/01/14

ONTSMETTING VAN HANDEN GEBEURT ONVOLDOENDE

Een ziekenhuisinfectie lopen patiënten meestal op door vuile handen van hun zorgverleners. Vóór en na elk contact met een patiënt moeten die hun handen ontsmetten. Zo simpel is de regel die nochtans door 24 procent van de zorgverleners niet wordt toegepast. Onder de artsen is dit zelfs 37 procent. De Federale Overheidsdienst (FOD) Volksgezondheid lanceerde, samen met het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid, in het voorjaar 2013 een campagne voor handhygiëne. Na de campagne werden metingen uitgevoerd in 137 Belgische ziekenhuizen en die gaven die onthutsende resultaten. De verpleegkundigen deden het beter dan de artsen (79 % deed het voldoende tegenover slechts 63 % van de artsen) en werden ook minder betrapt op het dragen van juwelen of horloges. Artsen en verpleegkundigen bleken het meest hun handen te ontsmetten na het contact met de patiënten (85 % ontsmette zijn handen) maar veel minder vóór het contact (68 % gebruikte alcoholgel). Zij wilden dus eerder zichzelf beschermen dan de patiënt.

“De handhygiëne moet beter” zegt Johan Hellings, gedelegeerd bestuurder van de ziekenhuiskoepel Icuero en ceo van AZ Delta in Roeselare. Eens de kwaliteitsindicatoren gepubliceerd, zal dit er zeker op vooruitgaan. Ondertussen moeten de *mondige* patiënten de *slordige* zorgverleners maar aanspreken op hun handhygiëne.

Bron: Maxie Eckert, DS 30.09.13

Frank Goes

VERDERE DALING VAN GEBORTEN IN VLAANDEREN

In de 65 ziekenhuizen van Vlaanderen werden vorig jaar opnieuw minder kinderen geboren (-2 % tegenover 2012), en dit vooral in Limburg (-4.10 %). De provincie Oost-Vlaanderen volgde met -1.98 %, daarna Antwerpen met -1.88 % en verder West-Vlaanderen en Vlaams Brabant met respectievelijk -1.62 en -0.98 %, zo blijkt uit het jaarverslag van de vzw Studiecendrum voor Perinatale Epidemiologie (SPE).

Deze daling in drie jaar op rij ziet men vooral bij de autochtone gezinnen met 1,5 kinderen per moeder, tegenover ongeveer het dubbele bij allochtone

moeders met 2,9 kinderen per moeder. In de zuidelijke landen is deze daling nog veel sterker, bvb. in Spanje: 1,3 per moeder!

Piet Hein Jongbloet

PLAATSGEBREK IN NEDERLANDSTALIGE BRUSSELSE BASISCHOLEN

Nederlandstalige scholen in Brussel moeten steeds meer leerlingen weigeren wegens plaatsgebrek. Tijdens de aanmeldingsperiode voor volgend schooljaar hebben 5.086 leerlingen zich aangemeld voor 3.133 beschikbare plaatsen in Nederlandstalige kleuters- en lagere scholen. Voor ongeveer 3.000 leerlingen was er geen plaats in de school van hun keuze. Dan maar naar een school op een minder geschikte locatie, een school in de Vlaamse rand of een Franstalige school. Maar het Franstalig onderwijs zit ook bomvol en de scholen in de Vlaamse rand geraken ook vol.

Voor een aantal kinderen is er geen school waar ze aan de leerplicht kunnen voldoen. Vlaanderen heeft een flinke inspanning gedaan: er kwamen 1.177 nieuwe plaatsen bij, maar dat volstaat niet. Dat het Franstalig onderwijs ook onvoldoende investeert in nieuwe scholen is een zwak excuus.

Het Nederlandstalig onderwijs bedient nu ongeveer 20% van de leerlingen in Brussel. Dat is meer dan het aandeel van de Vlamingen in de Brusselse bevolking. Maar het is onvoldoende en komt nog niet in de buurt van de Brussel-norm van 30% die de officiële doelstelling is van de Vlaamse overheid voor het Vlaamse aandeel in Brussel. Waarom grijpt de Vlaamse regering deze kans niet aan om het Nederlandstalig onderwijs uit te breiden? Dat is de investering die Vlaanderen moet doen om aanwezig te blijven in het veeltalige kosmopolitische Brussel en om ook in de toekomst te genieten van Brussel als economische groeipool en als venster op de wereld.

Bron: DS en DT 28.02.14

Robrecht Vermeulen

SUBSTITUTIERECHT VOOR RADIOLOGEN

Door een nieuw koninklijk besluit krijgt de radioloog de mogelijkheid om, mits motivatie, een aanvraag voor

een radiologisch onderzoek te wijzigen. De radioloog kan dan beslissen welk ander radiologisch onderzoek beter aangewezen is. Deze maatregel zou moeten toelaten om bvb. het aantal CT-onderzoeken, dat in België bijzonder hoog is in vergelijking met vele andere Europese landen, te verminderen. Dit zou moeten leiden tot een daling van de belasting door ioniserende straling bij de bevolking, wat vooral belangrijk is voor kinderen en volwassenen uit de jongere leeftijdsgroep.

Dit substitutierecht biedt overigens nog geen oplossing voor het overmatig gebruik van medische beeldvorming in ons land en de hieraan verbonden vermijdbare uitgaven voor gezondheid. De radioloog kan nog steeds niet weigeren om een onderzoek uit te voeren dat hij niet nuttig acht. Het RIZIV en Volksgezondheid hopen evenwel door deze nieuwe regeling de bevolking en de patiënten meer bewust te maken van het feit dat een zorgvuldiger en medisch beter verantwoord gebruik van medische beeldvorming noodzakelijk is.

Bron: DT 06.02.14

Albert Baert

NEDERLANDS EXPERIMENT ENGELSTALIG ONDERWIJS IN BASISSCHOLEN

Sander Dekker, de Nederlandse staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, kondigde het plan aan om als experiment twaalf Nederlandse basisscholen – lager onderwijs dus – vanaf september a.s. tweetalig te maken: Nederlands en Engels.

De Nederlandse schrijver en voormalig hoogleraar Nederlands, René Appel, reageert dat de voorstanders van het tweetalig onderwijs vaak schermen met positieve resultaten van eerdere experimenten, doch dat die enkel gelden voor een selecte groep van leerlingen boven de middelmaat. Verder wijst hij er op dat de positie van het Nederlands als cultuurtaal steeds meer in het gedrang komt: een continue stroom Engelse leenwoorden infiltreert in het Nederlands en in steeds meer domeinen wordt Engels gesproken (De Volkskrant, 13.01.14).

Hiermee wordt dus het voorspelbare cascade-effect van de verengelsing van het hoger onderwijs naar het middelbaar en lager onderwijs in Nederland stilaan werkelijkheid.

Zetten wij ons af tegen het Engels en andere talen? Geenzins! Doch wij wensen niet dat ons onderwijs verregaand verengelt wordt en dat het Nederlands als wetenschaps- en cultuurtaal verdwijnt: wij willen onze identiteit bewaren en het Nederlands is daarvan een belangrijk element. Wij willen evenzeer dat onze kinderen en kleinkinderen behoorlijk Engels, Frans, Duits en zo mogelijk nog andere talen kennen.

Eric Ponette

DE NEVENWERKINGEN VAN DE ELEKTRONISCHE MEDIA

Theo Compennolle, bekend neuropsychiater, managerscoach en docent in talrijke workshops die zijn bloeiend consultancybedrijf inricht, schreef een boek over onze mentale productiviteit. 'BrainChains' verschijnt eerst in het Engels, een Nederlandse vertaling volgt met als titel: 'Ontketen uw brein'. Zijn doelstelling is mensen die met hun hoofd werken een paar basics van de hersenwetenschap uit te leggen en hierbij ook een werkzaam model met tal van praktische tips aan te reiken, want – en ik citeer de auteur – "We verkl*ten ons breinwerk, zonder het te beseffen, door multitasken en door constant, met een half oog, op internet te zitten".

Hij noemt zijn resultaten, gebaseerd op honderden studies en op een rondvraag bij 1.152 leidinggevend en werknemers, ronduit 'verbijsterend': "Een op de twee breinwerkers heeft nauwelijks nog tijd of ruimte om na te denken op het werk. Ze hebben gemiddeld maar twee keer per week drie kwartier de tijd om zich ongestoord op één taak te focussen omdat ze gemiddeld met 10 taken tegelijk bezig zijn. Elke 12,4 minuten worden ze onderbroken. Dat is 5 keer per uur, 40 keer per dag, 200 keer per week." Dat multitasken leidt naar vermoeidheid, lagere productiviteit en een grotere kans op fouten. De ontelbare onderbrekingen door het exploderend e-mailverkeer, gecombineerd met Facebook en Twitter, eisen om de haverklap al onze aandacht op. Voor meer dan de helft van de respondenten is dat constant onderbreken puur stresserend. In dit kader is de werkcultuur met open landschapsbureaus eigenlijk ook pure waanzin voor ons brein.

Compennolle stelt dan ook dat breinwerkers dringend het hoofd weer helder moeten krijgen, de geest geconcentreerd en de focus scherp, om terug

te kunnen nadenken en tijd te hebben voor iets heel belangrijks: nietsdoen, ogenschijnlijk dan toch, want met dwalend dagdromen komt soms creatief inzicht. "Archimedes riep voor het eerst 'eureka' in bad, maar zelfs daar gaat tegenwoordig de smartphone mee". Breinwerkers hebben een helikopterperspectief nodig maar krijgen intengedeel een sprinkhaanperspectief door al dat ge-mail en ge-sms. ICT, internet en Google zijn een geschenk maar we moeten er ons dringend opnieuw bewust van worden dat het belangrijkste werk "tussen onze oren" gebeurt. "Wij moeten terug de baas worden van onze machientjes, nu is het vaak omgekeerd." Ons oude en feilbare brein kan immers iets wat de almaar slimmere computers niet of nog niet kunnen, namelijk 'ideation', d.i. nieuwe ideeën ontwikkelen en dat vereist nu eenmaal menselijke creativiteit.

Om eens goed over na te denken.

Bron: DT 15.02.14

Hendrik Verbrugge

TEWERKSTELLING BIJ LANGDURIGE AANDOENINGEN

Uit een Nederlands rapport blijkt dat in België, het enige van de "rijke" EU-landen, minder dan de helft van de mensen met een "langdurige aandoening" – een handicap of chronische ziekte - aan het werk is. In Zweden bvb. is 70 % actief. In België slechts 45 %. Deze situatie doet zich ook voor in "arme" EU-landen zoals Griekenland en Portugal. Handicap of chronische aandoening zijn vaak rugproblemen, diabetes, chronische nierinsufficiëntie.

Ondanks het gevoerde activeringsbeleid in Nederland sedert de jaren '90 wordt het resultaat met nu 55 % werkenden als zorgelijk beschouwd. Ons land hoort bij de corporatistische landen die relatief weinig investeren in de reïntegratie van mensen met een handicap in de arbeidsmarkt. Deze landen tellen zeer veel uitkeringstrekken en kunnen daardoor slechts lage uitkeringen betalen. Jo De Cock, topman van het RIZIV, bevestigt dat zijn instituut, de federale politieke overheid en de regionale arbeidsbemiddelingsdiensten de bocht naar een ander beleid aan het maken zijn. Maar een tanker keren binnen de federale politiek en haar instellingen gebeurt wellicht weer langzaam traag ...

Bron: Guy Tegenbos, DS 23.01.14

Geert Debruyne

DAGHOSPITALISATIES IN 2011

Dokter Louis Ide vroeg bij minister Onkelinx gegevens op over daghospitalisatie in de drie gewesten en bezorgde ons cijfers over de uitgaven voor daghospitalisatie en over het aantal opnamen in het chirurgisch dagziekenhuis; de meest recente cijfers gingen over het jaar 2011.

Daaruit berekenden we de uitgaven per bevolkingseenheid voor de eerste parameter (tabel 1) en het aantal opnamen per bevolkingseenheid voor de tweede (tabel 2).

Tabel 1 Uitgaven voor daghospitalisatie in 2011

	in 1.000 euro	per 1.000 inw.	BHG = 100	WG = 100
VG	133.932	21.089	119,2	115,6
WG	64.670	18.236		100
BHG	20.143	17.687	100	

Uit tabel 1 blijkt dat het Vlaams Gewest in 2011 19 % meer uitgaf voor daghospitalisatie dan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en 16 % meer dan het Waals Gewest.

Tabel 2 Aantal opnamen in chirurgisch dagziekenhuis in 2011

	aantal	per 1.000 inw.	BHG = 100	WG = 100
VG	352.934	55,573	147,2	132,5
WG	148.686	41,927		100
BHG	43.006	37,763	100	

Tabel 2 toont aan dat het aantal opnamen in een chirurgisch dagziekenhuis in 2011 in het Vlaams Gewest 47 % hoger was dan in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en 33 % hoger dan in het Waals Gewest.

Deze cijfers bevestigen dat Vlaanderen een sterkere klemtoon legt op daghospitalisaties dan Wallonië en Brussel.

Eric Ponette

ONDERBESTAFFING VERPLEEGKUNDIGEN IN BELGIË

In een Europese studie analyseerden onderzoekers de gegevens van bijna 423.000 patiënten in 9 Europese landen, die een operatie met laag risico ondergingen. Hieruit blijkt dat voor elke extra patiënt, waarvoor een verpleegkundige (gemiddeld over een ganse dag) verantwoordelijk is, de patiënten 7 procent meer risico lopen

om binnen de dertig dagen na een (routine) operatie te overlijden.

In België werden 59 ziekenhuizen geanalyseerd. Gemiddeld staat in dit land één verpleegkundige in voor 10,8 patiënten. Hiermede is de werkdruk van verpleegkundigen in onze ziekenhuizen op één land na (Spanje) de hoogste. Tegen de verwachting in overlijdt evenwel “maar” 1,2 procent van de patiënten binnen de dertig dagen na de routine operatie, waarmee we het ietwat beter doen dan het Europees gemiddelde: 1,3 procent. Er zijn wel zeer grote verschillen tussen de Belgische ziekenhuizen. Dit varieert van 8 tot 16 patiënten per verpleegkundige.

En onze ziekenhuizen moeten besparen. Zorgnet Vlaanderen berekende dat in één jaar nog ongeveer 700 banen zouden sneuvelen, waarvan vooral de verpleegkundigen de dupe zijn omdat meer taken bij hen terecht komen. Een tweede reden waarom de werkdruk steeds verhoogt voor de verpleegkundigen is het feit dat de patiënten vroeger naar huis gaan na de operatie.

Bron: Maxie Eckert, DS 27.02.14

Albert Baert

BEHANDELING VAN ZELDZAME KANKERS

Zeldzame kankers verplicht behandelen in referentiecentra. In Nederland, Denemarken en Frankrijk stijgt op die manier de overlevingskans!

Jaarlijks worden er 4.000 gevallen van zeldzame of moeilijk te diagnosticeren en te behandelen kankers vastgesteld in ons land. Als voorbeelden noemen wij pancreaskankers, longvlieskankers en bloedkankers. In België kunnen die zeldzame aandoeningen in 119 verschillende ziekenhuizen worden behandeld. Er werden in 2011 729 ingrepen voor pancreaskanker uitgevoerd in 91 ziekenhuizen. Meer dan de helft ervan behandelden vier of minder patiënten per jaar. In Nederland heeft men één ziekenhuis voor kinderoncologie en in Duitsland worden bepaalde oogtumoren slechts in twee referentiecentra behandeld. *Het Federaal Kenniscentrum van de Gezondheidszorg (KCE)* pleit voor gespecialiseerde ziekenhuizen die de vereiste competentie hebben. In welk ziekenhuis, moet worden bepaald aan de hand van wetenschappelijke criteria. Niet omdat er “universitair” in de naam staat en zeker niet door het hanteren van de Belgische wafelijzerpolitiek, twee

ziekenhuizen in Wallonië twee in Vlaanderen en twee in Brussel.

Het gezond verstand zegt dat hypergespecialiseerde therapie enkel met het beste resultaat kan worden afgeleverd in die ziekenhuizen waar de artsen de vereiste ervaring hebben en waar de aangepaste uitrusting aanwezig is. Volgens Johan Pauwels, medisch adviseur van Zorgnet Vlaanderen, is dat enkel te realiseren indien de terugbetaling voor die zorgen voorbehouden blijft aan ziekenhuizen die op hoger genoemde basis zijn geselecteerd. Gezondheidseconoom Lieven Annemans deelt de mening over de wenselijkheid van concentratie. Dat is een van de opgaven voor de volgende regering die vorm zal moeten geven aan het hertekenen van het ziekenhuislandschap. De Vlaamse ziekenhuizen gaan ermee akkoord om zeldzame kankers voortaan slechts in één of twee gespecialiseerde ziekenhuizen te behandelen.

Bron: Inge Ghijs, DS 10.02.14; Jasper D’Hoore, DT 11.02.14

Frank Goes

VLAAMSE ZORGVERZEKERING IN BRUSSEL GAAT ACHTERUIT

De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd om zorg aan personen in te richten. Op basis van deze bevoegdheid bestaat in Vlaanderen sinds 2001 een verplichte zorgverzekering die een tegemoetkoming geeft voor zorgen die niet terugbetaald worden door de ziekteverzekering. Vlaanderen heeft in Brussel niet de bevoegdheid om een verplichting op te leggen aan personen. Inwoners van het Brussel Hoofdstedelijk Gewest kunnen vrijwillig aansluiten. Aanvankelijk bestond de vrees dat Brusselaars zich massaal zouden aansluiten en zo een zware last zouden leggen op het Vlaamse budget. Het omgekeerde is gebeurd. In 2009 waren slechts 51.535 Brusselaars aangesloten en dit aantal is sindsdien nog met 9% verminderd (1).

De reden van dit geringe succes is niet duidelijk. Het ware voorbarig hieruit te besluiten dat de Vlaamse zorgverzekering niet deugt of dat Brussel afkerig staat tegenover Vlaanderen. Een belangrijke oorzaak ligt in de natuur zelf van de sociale verzekering: er wordt een bijdrage gevraagd vanaf jonge leeftijd terwijl de kans om iets terug te krijgen twijfelachtig is en zich slechts tientallen jaren later kan voordoen. Bovendien zijn de voorwaarden (2) om als Brusselaar een tegemoetkoming te krijgen ingewikkelder dan in

het Vlaamse Gewest. Dat is geen goede basis voor een vrijwillige aansluiting.

Hoe het beter kan, is heel wat moeilijker. Een radicale en sluitende oplossing zou geboden worden door een Vlaamse subnationaliteit, die ook een verplichte aansluiting bij de zorgverzekering zou meebrengen. Dat is voornamelijk niet mogelijk. Misschien moet gedacht worden aan een verplichte aansluiting voor personen die gebruik willen maken van Vlaamse instellingen in Brussel en dat zijn vooral de Vlaamse scholen. In ieder geval moet de wetgeving eenvoudiger zijn en moet het voor Brusselse Vlamingen duidelijk zijn dat ze dezelfde voordelen zullen genieten als alle Vlamingen.

Bronnen:

(1) Kinin, 't Pallieterke 06.11.13

(2) <http://www.zorg-en-gezondheid.be/Vlaamse-zorgverzekering/Brussel/>

Robrecht Vermeulen

ZILVERFONDS

Het Zilverfonds werd opgericht in 2001 door de regering Verhofstadt I met de bedoeling een reserve op te bouwen om de kosten van de vergrijzing op te vangen. De naam werd bedacht door toenmalig vicepremier en minister van Begroting, Sociale integratie en Sociale economie, Johan Vande Lanotte.

Menig politiek journalist noemde dat fonds de laatste jaren een lege doos. Recent nog ging het gerucht dat de reserves van dat fonds in 2015 uitgeput zullen zijn.

Doch minister Vande Lanotte ontkent. Er zou namelijk 14 miljard euro in zitten. “Maar we kunnen de reserves voorlopig niet gebruiken, omdat bij de oprichting was afgesproken de overschotten van de begroting te gebruiken en dat enkel wanneer de staatsschuld niet hoger is dan 60 % van het bruto binnenlands product (bbp).” aldus Vande Lanotte (Eddy Eerdeken, www.knack.be 18.10.13).

Dus: volgens de minister geen “lege doos”, doch een voor geruime tijd (hoeveel jaren?) “vergrendelde doos”.

Eric Ponette

HUISARTSENWACHTDIENST EN PLAN ONKELINX

De Vlaamse huisartsenkringen wensen een centraal oproepnummer met een goede triage. Maar dat veronderstelt een duidelijke taakverdeling tussen de eerste en de tweede lijn, waarvoor belangrijke hervormingen noodzakelijk zijn. Het takenprofiel van de huisarts

omvat niet meteen de spoedeisende hulp, maar wel duidelijk de chronische zorg en het coördineren van een multidisciplinaire aanpak.

Evenwel verwachten huisartsen dat de spoed niet-urgente problemen terug doorverwijst naar de eerste lijn. En hier loopt het fout. Een consult op de spoed genereert voor een ziekenhuis nieuwe prestaties en dus inkomsten. Daarom moet de financiering van de ziekenhuizen herbekeken worden.

Triage is bijzonder belangrijk om te weten of de vraag gaat om spoedeisende hulp of om gewone pathologie, m.a.w. geen zorg op vraag maar een zorg op maat. Daartoe moet het juridisch kader worden aangepakt en moeten de dispatchers aan de telefoon een specifieke training krijgen.

Een enquête door Artsenkrant over de nachtelijke wachtdienst toont aan dat 40 % van de Vlaamse huisartsen de nachtelijke wachtdienst wil afschaffen en dat vooral oudere artsen voorstander zijn van een verwijzing naar de spoed. Jongere artsen geven de voorkeur aan een verplichte wachtdienst boven een vrijwillige.

Minister Onkelinx is van plan om een centraal wachtnummer te organiseren, waarbij iedereen belt naar het nummer 1733 om een dokter met wachtdienst te vinden. Zij oogst hiervoor veel kritiek. In Brussel is er geen garantie voor tweetalig personeel, waardoor een correcte verwijzing naar een Nederlandstalige arts niet is gegarandeerd. Ook de huisartsenkringen hebben kritiek omdat zij in het wetsontwerp nergens expliciet worden vermeld. De vraag is terecht of de huisartsenwachtdienst in de toekomst zal georganiseerd worden vanuit de spoed, waarbij de overheidsfinanciering van de kringen een andere bestemming zal krijgen. De minister moet duidelijk formuleren wie de wachtdienst organiseert.

Daarentegen reageren het BVAS en ASGB positief op de voorstellen dat een telefonische triage de doeltreffendheid van de wachtdienst alleen maar kan verhogen. Maar dan moet de toegang tot de spoed beperkt worden en zijn goede afspraken tussen de eerste en de tweede lijn noodzakelijk.

Door een efficiënte organisatie van de huisartsenwachtdienst zal de overheid geld besparen; de artsenorganisaties pleiten er voor dat dit geld geherinvesteerd wordt in de huisartsenwachtdienst.

Jan Dockx

ABORTUS

Van alle beginnende zwangerschappen in België eindigt 15% met een abortus arte provocatus. Sedert de registratie in 1993 neemt dit cijfer toe. De grootste groep afbrekingen gebeurt om niet-medische redenen. Medische reden voor abortus belooft amper 4 %.

30 % van alle zwangerschappen bereikt het eindstadium, de geboorte van een levensvatbaar kind, niet. 15 % eindigt in spontaan miskraam, 15% door een bewust gekozen abortus. Dit staat in contrast met het wijdverspreid idee dat zwangerschappen eindigen met de geboorte van een gezond en gewenst kind. Dat geldt immers pas bij zwangerschappen die het tweede trimester bereiken (in feite voor meer dan 97 %). Veruit het grootste deel van de zwangerschapsafbrekingen wordt uitgevoerd bij vrouwen tussen 20 en 30 jaar en is dus niet te wijten aan ongewenste tienerzwangerschappen. Bijna de helft van deze vrouwen is nog kinderloos en 40 % gebruikte geen anticonceptie vóór het intreden van de ongewenste zwangerschap. Redenen zijn van persoonlijke, familiale en relationele aard.

Geert Debruyne

TEWERKSTELLING IN DE OPENBARE SECTOR IN DE 3 GEWESTEN

Volksvertegenwoordiger Peter Logghe vroeg in februari 2013 bij de minister van Werk de cijfers op van de werkgelegenheid in de private en de openbare sector in de drie gewesten vanaf 2008. De meest recente door de minister ter beschikking gestelde cijfers in mei 2013 gingen over de werkgelegenheid van 15 tot 64 jaar in 2011.

Die cijfers zijn samengevat in tabel 1.

Tabel 1 Werkgelegenheid 15 – 64 jaar in private en openbare sector (2011)

	Private sector	Openbare sector	Totaal
VG	1.797.684	560.760	2.358.444
WG	797.952	352.777	1.150.729
BHG	239.865	103.250	343.115

Op basis van die cijfers berekenden we de werkgelegenheid in de openbare sector in verhouding tot de totale werkgelegenheid in de drie gewesten. Die cijfers staan in tabel 2.

Tabel 2 Openbare sector in verhouding tot de totale werkgelegenheid (2011)

	In %	Bij VG = 100
VG	23,78	100
WG	30,66	128,9
BHG	30,09	126,5

Daaruit blijkt dat de tewerkstelling in de openbare sector in het Waals Gewest bijna 7 procent-punten hoger is dan in het Vlaams Gewest, en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest meer dan 6 procent-punten hoger is dan in het Vlaams Gewest. Dat betekent voor het Waals Gewest een 29 % hogere tewerkstelling in de openbare sector dan in het Vlaams Gewest, en voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een 27 % hogere tewerkstelling in de openbare sector dan in het Vlaams Gewest.

Die verschillende deelname van de gewesten aan de openbare sector heeft een rechtstreeks gevolg voor de kas van de Sociale Zekerheid (SZ), die hoofdzakelijk gefinancierd wordt door bijdragen van werknemers en werkgevers. Wanneer de staat de werkgever is, derft de SZ-kas inkomsten in vergelijking met de private sector. Dat is één van de mechanismen van geldtransfers van Vlaanderen naar Wallonië en Brussel.

Eric Ponette

FIJN STOF IN VLAANDEREN: STOOK SLIM IS DE BOODSCHAP

Fijn stof komt meer en meer in de belangstelling als belangrijke risicofactor voor longziekten, kanker en cardiovasculaire aandoeningen. Zeer fijne deeltjes kunnen immers via de longblaasjes doordringen in de bloedbaan en aldus toxische stoffen binnen smokkelen. Toxicologen waarschuwen reeds jaren voor de problematiek doch de publieke aandacht werd getrokken door drukingsgroepen zoals VZW Ademloos in dossiers rond bouw van nieuwe snelwegen. Fijn stof is een milieuprobleem dat collectief moet worden aangepakt. De problematiek is grensoverschrijdend waardoor er ook Europese normen gelden. Vlaanderen riskeert een veroordeling omdat men er niet in slaagt te voldoen aan deze normen. Als voornaamste oorzaak werd tot op heden genoemd de hoge verkeersdichtheid en concentratie van industrie en snelwegen in dichtbevolkt gebied.

Recent publiceerde VITO (“Vision on Technology”) de resultaten van een nieuwe studie. De verrassende conclusie is dat in Vlaanderen de huishoudelijke emissie de voornaamste bron is van rechtstreeks uitgestoten fijn stof. Houtverbranding tekent voor 41% van de totale uitstoot aan fijn stof. Het verkeer is slechts verantwoordelijk voor 18% van de primaire uitstoot. Voorbijrazende wagens zorgen wel ook voor resuspensie (11%). Het neergedwarrelde stof wordt door luchtverplaatsing immers opnieuw in de atmosfeer gebracht. Blijkbaar maken 25% van de Vlamingen nog steeds veelvuldig gebruik van houtkachels en open haarden om de gure winterdagen te vullen met warmte en gezelligheid. Voor 4% van de Vlamingen is de houtkachel zelfs de enige verwarmingsbron. Het verbranden van hout is op het platteland economisch ook interessanter dan het stoken met gas of petroleum.

Sinds 2010 zijn er in Vlaanderen strengere emissie-eisen voor nieuwe houtkachels. Experts pleiten er echter voor om op smogdagen niet enkel het verkeer aan banden te leggen maar om ook de houtverbranding te verbieden. Hoe het naleven van dit verbod in de praktijk moet worden gecontroleerd is natuurlijk andere koek. Vlaanderen investeert voorlopig al wel in een sensibilisatiecampagne: stook slim is de boodschap.

Bart Garmyn

INTERNATIONALE BETOGING
VOOR
ZELFBESCHIKKINGSRECHT

Op 30 maart 11. betoogden naargelang de bron 3.500 tot 5.000 mensen van Europese burgerbewegingen te Brussel met de eis dat het zelfbeschikkingsrecht van de Europese volkeren door de Europese Unie (EU) zou erkend worden.

Het was een kleurrijke betoging met hoofdzakelijk Vlaamse leeuwenvlaggen, veel Catalaanse en Schotse vlaggen, doch ook vlaggen uit Baskenland, Zuid-Tirol, Galicië en zelfs Venetië. De betoging was georganiseerd door de Vlaamse Volksbeweging en verliep vreedzaam. Aan de betoging was een petitiecampagne voorafgegaan met hoger vermelde eis; de 550.000 ingezamelde handtekeningen kwamen vooral uit Catalonië, Schotland en Vlaanderen.

Eric Ponette

België doet graag zaken met grote buur Frankrijk. Maar daarbij laat ons land zich geregeld rollen. In het Dexia-dossier bijvoorbeeld en in dat van Fortis. België subsidieert de Franse economie.

Stefaan MICHIELSEN - DE TIJD - 01/02/14

De spellingchecker is fijn om te hebben, maar nog beter is de initiële vaardigheid om het eerste instrument van menselijke uitdrukking te beheersen, en dat blijft de taal.

Leo NEELS - DE TIJD - 11/02/14

Vlaamse partijen spelen met vuur als ze, zelfs nog voor de kiezer gesproken heeft, luidop zeggen dat een Vlaamse meerderheid niet hoeft.

Isabel ALBERS - DE TIJD - 11/02/14

Dat een federale kieskring nodig zou zijn om het land stabiel te kunnen besturen, toont vooral aan dat de Belgische federalisering niet echt als een geslaagde operatie kan worden beschouwd. Geen enkele federatie, met uitzondering van Irak, heeft immers een landwijde kiesomschrijving. Wat Patrick Dewael beweert, dat een federale kieskring een essentiële bouwsteen is van een federale staat, is dus aantoonbare onzin. Duitsland, de VSA of India worden helemaal niet significant instabiel bestuurd omdat er een federale kieskring ontbreekt.

Alexander CASIER, politiek secretaris Liberaal Vlaams Studentenverbond Brussel - www.knack.be 25/02/14

Daarom mijn voorstel voor wanneer ik minister van Justitie word: geef alle kinderen de naam van de moeder. Enkel van de moeder zijn we altijd zeker dat ze ook de ouder is van het kind.

Eric DONCKIER - HET BELANG VAN LIMBURG - 26/02/14

We betalen nu de prijs voor de keuze die ons land als reactie op de economische crisis heeft gemaakt. De beleidsmakers hebben ervoor gekozen de koopkracht van de bevolking te beschermen, (...) Dat beleid impliceerde echter dat er geen ruimte was om de lasten voor de bedrijven te verlagen. (...) Dat wordt op termijn betaald in jobs. Dat is de les die de crisis van de jaren 70 heeft geleerd, maar die de beleidsmakers in ons land blijkbaar vergeten waren.

Stefaan Michiels - DE TIJD - 28/02/14

VGV-MEDEDELINGEN

PERSBERICHT VAN HET VLAAMS GENEESKUNDIGENVERBOND (VGV) OP 16 MAART 2014: Het VGV vraagt de Vlaamse regering niet toe te geven aan het plan van minister Onkelinx om de contingentering af te schaffen

Op woensdag 19 maart a.s. is er een nieuwe bijeenkomst gepland van het overlegcomité bestaande uit minister Onkelinx en de gemeenschapsministers van Volksgezondheid over de contingentering van studenten geneeskunde. Wij vernamen dat de bevoegde PS-minister haar plan om de contingentering af te schaffen toch nog zou willen doordrukken vóór de verkiezingen. En dit ondanks de golf van protest vanwege de Vlaamse faculteiten van geneeskunde, de artsenverenigingen en de Vlaamse studenten geneeskunde. Op 13 maart werd de betreffende petitie reeds 12.390 maal ondertekend.

Het VGV verzet zich nogmaals met de meeste klem tegen de plannen van de bevoegde PS-minister. De Vlaamse Gemeenschap, die zich correct hield aan de wettelijke afspraken, wordt aldus voor schut gezet en het Franstalig overaanbod aan artsen, gevolg van het niet naleven van de afspraken, wordt schaamteloos geregulariseerd.

Het VGV dringt nogmaals ten zeerste aan bij de Vlaamse regering en in het bijzonder bij minister Vandeurzen om rekening te houden met de Vlaamse opinie en in geen geval toe te geven aan de Franstalige druk.

Namens de Raad van Bestuur van het VGV,

Dr. Jan Dockx, voorzitter

DEBATVOORMIDDAG OP ALGEMENE LEDENDAG VGV: ANTWERPEN ZATERDAG 22 FEBRUARI 2014

Onderwerpen:

- Nieuwe rol van zorgverzekeraars/ ziekenfondsen
- Digitale medische communicatie
- Pro en contra van deze komende ontwikkelingen binnen de gezondheidszorg.

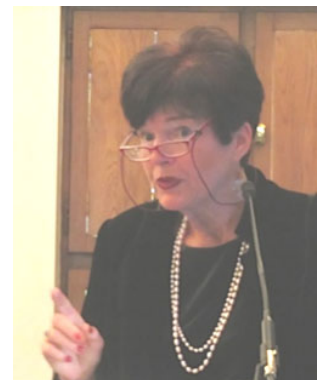
Situering

Het VGV heeft als unieke artsenvereniging in Vlaanderen doorheen de jaren naam en faam verworven wanneer het gaat over het inrichten van studiedagen en organiseren van debatten die handelen over gezondheidszorg en welzijn. Kenmerkend voor het VGV is dat niet enkel bekende thema's worden hernomen, maar dat vooral moeilijke onderwerpen worden aangesneden die nadien vaak in de actualiteit worden opgenomen. Voorbeelden hiervan zijn de studiedag over wetenschappelijk onderzoek, het symposium over armoede en het congres betreffende de contingentering waarbij het VGV er telkens mee voor zorgde dat deze onderwerpen de actualiteit bij herhaling haalden. Het huidige debat van "Pro en contra" heeft dezelfde ambitie en gaat dus voor in de maatschappelijke discussies over de toekomst van onze gezondheidszorg.

De inleiding of aanleiding

Binnen VGV zelf was er discussie ontstaan over het nut van de ziekenfondsen in hun huidige vorm voor de verdere zorgverzekering van de patiënten in Vlaanderen. Op eenzelfde moment kwamen er ook vragen naar voor over de snel voortschrijdende digitalisatie binnen de zorg en de ontwikkeling van e-health.

Debatvoorzitter **Dr. Lieve Van Ermen** was hierover zeer duidelijk bij haar inleiding. Zij had het over de markt en de macht van de ziekenfondsen en maakte haar ideeën over verzuiling erg duidelijk op de door haar ontworpen debatfolder. Bij de snelle evolutie naar het digitale tijdperk plaatste zij grote vraagtekens naast transparantie, bewaring en bewaking van gegevens en beroepsgeheim. Zij plaatste de diverse spelers ook mooi op een rijtje van patiënt en zorgverstreker over ziekenfondsen en tussenpersonen tot RIZIV en overheid en bevroeg zowel hun onderlinge relatie als de enorme geldstromen die er al dan niet transparant omheen meanderen. De sprekers waren dus gewaarschuwd over wat van hen verwacht werd.

1. De ziekenfondsen:

Jürgen Constandt is als directeur van het Vlaams en Neutraal Ziekenfonds zeer goed geplaatst om de visie van de "zorgverzekeraars" in dit debat naar voor te brengen. Hij begon met een leerrijke historiek over ontstaan, opdracht, structuur en taak van de ziekenfondsen en hun gewijzigde rol doorheen de tijd. Hij had ook heel wat cijfermateriaal mee, dat deels voor velen bekend is, maar toch ook wel kon verbazen.

Dit land telt namelijk 54 verschillende ziekenfondsen die samen +/- € 33 miljard mogen behandelen (CM alleen al 42% hiervan). Hij gaf toelichting over de regionale en taalverhoudingen, de verplichte en de aanvullende verzekering en de Vlaamse zorgverzekering.

Hij wist ook dat in het zuiden van dit land 1/4 van de bevolking een verhoogde tegemoetkoming heeft waar dat in Vlaanderen maar 1/8 is. J. Constandt kent ook als geen ander de geschiedenis van de "medico-mut", de ontwikkelingen binnen het I.M.A. en de evolutie van e-health. Hij was ook zo eerlijk om toe te geven dat de ziekenfondsen op de rem duwen bij de e-facturatie omdat zij bang zijn voor een sociaal bloedbad. Voor een splitsing van de gezondheidszorg lijkt hij dan weer niet bang te zijn ook al onderschat hij de complexiteit ervan niet.

2. E – HEALTH

Niemand minder dan de grote baas, **Frank Robben**, beantwoordde de sirenenzang van Lieve Van Ermen en ging dus aan land in de Scheldemonding. Hij stelde dat het doel van de huidige elektronische ontwikkelingen enkel en alleen “de goede zorg” betreft, maar bevestigde ook dat hier heel wat meer komt bij kijken.

Hij heeft het over drie basiselementen: samenwerking, gegevensbeheer en elektronica. Maar hij neemt in zijn beleidsplan ook de belangrijkste evoluties mee: de chronische zorg, de multidisciplinaire aanpak, de ontwikkeling van nieuwe kennis, de transnationale evolutie en de kostenbeheersing.

Er bestaat een akkoord over het delen van alle geregistreerde gegevens. Via sleutels hebben enkel artsen met een therapeutische relatie met de patiënten toegang, en dit onder beperkte voorwaarde. Het betreft een geïncrypteerd systeem dat geïmmuniseerd is en permanent gescreend wordt. Het gaat hier dus over gevalideerde, authentieke bronnen die voldoende immuniteit bezitten, toch leesbaar zijn en handtekening vragen.

Hoe de eerste lijn, de thuiszorg en de welzijnszorg hierop moeten aansluiten is nog niet duidelijk. F. Robben gaat dieper in op de toegankelijkheid en heeft het dan over asymmetrische incryptie, 2 verschillende sleutels en sleutellengte waarbij de gebruiker zelf een sleutel moet aanmaken. Bij goed functioneren levert dit mogelijk nuttige voordelen op voor basisdiensten zoals: elektronisch voorschrijven, systematische gegevensoverdracht van beeldvorming, e-brievenbus en contact tussen intra- en extramurale zorg.

Hier is een groot veranderingsproces op gang dat erg nuttig kan zijn maar vertrouwen vraagt en veilig moet zijn. “Change management” lijkt hier het ordewoord. Ook hier lijkt Vlaanderen weer een grote voorsprong te nemen op de zuiderburen.

3. Em. Prof. Leo Neels gaf reflecties over wat voorafging en bracht een nieuwe toets.

Geen beter wetenschapper, denker, directeur en redenaar om de voormiddaglezingen af te sluiten.

Met zijn uitspraak “De huidige ‘digital natives’ dragen bij hun geboorte elk een staatsschuld van € 37.000” was de trend gezet. Met de aanvulling: “Voor de big data is de huidige e–communicatie te traag, te laat en te omslachtig”. wisten wij helemaal hoe hij het zag.

“Privacy” vindt hij essentieel en hij waarschuwt voor slordigheden en de illusie voor alleentoegeankelijkheid. De ziekenfondsen prijst hij om hun historische merite maar hij vindt hun huidige rol fundamenteel ongezond en erg confuus. Zij zijn mede verantwoordelijk voor een goed beheer van de overheidsgelden en tegelijk baten bvb. een aantal onder hen apotheken uit. Dit leidt nooit tot behoorlijk bestuur, en ook voor de patiënten en zorgverleners is de rol van de mutualiteit totaal onduidelijk.

Verder noemt hij het onbehoorlijk bestuur dat de gegevens van het IMA, alhoewel aangemaakt voor

en betaald door de gemeenschap, geprivatiseerd werden idem dito voor de FAGG-databank die naast deze van Pharma.be werd aangemaakt.

Hij gaat voor “e-health governance” met een duidelijk actieplan voor de gezondheidszorg. Wij hebben nood aan een “conversation manager” en aan een professor “change management”.

4. Een debat daarover werd geleid door Rik Van Cauwelaert

Marc Moens is tevreden over wat hij in de lezingen hoorde en over het niveau van de informatie. Hij hamert ook op de veiligheid van het e–systeem en huivert voor een “big brother databank”. Hij vraagt tijd opdat patiënten en zorgverstrekkers vertrouwen kunnen verwerven in de ontwikkeling van dit niveau van het zorgproces. Inzake de ziekenfondsen hekelde hij het feit dat zij in 2012 niet wilden besparen op hun administratiekosten en als besparingsalternatief duizenden leden gedurende maanden de terugbetaling van hun medicatie ontzegden.

Jo De Cock, CEO van het RIZIV, kon ook de lokroep van onze debatvoorzitter niet weerstaan en wilde best zijn mening over deze kwestie kwijt. Hij stelt dat een betere communicatie het primaire zorgproces nog gaat optimaliseren en dat juiste en goede data ons gezondheidszorgsysteem nog beter moeten aansturen. Er mocht nog een performantere administratieve omkadering komen en de info moet sneller en verder doorstromen.

Prof. Jan Peers maakte duidelijk een punt door te stellen dat het nu meer dan ooit om “proceszorg” gaat. De toenemende chronische zorg vraagt een multidisciplinaire en transmurale aanpak. Alle actoren hebben hier meer dan ooit nood aan “real time info” en aan veel contextuele gegevens. Dit vraagt doorlopend en ruim overleg met de omgeving van de patiënt en informatie vanuit de thuisbasis. Ook veiligheid is hierbij een voornamelijk factor. Het is dus weer de vraag hoe de grote logge databanken, met geïncrypteerde info, hier nuttige bijdrage kunnen toe leveren.

5. Besluit:

Dit werd een debat op hoog niveau. De sprekers, deskundigen, moderator en voorzitter leverden puik werk. Deze korte verslaglegging behandelt niet de volledige discussie en voordrachten maar haalt wel enkele belangrijke elementen naar voor.

- De rol van de mutualiteiten in hun huidige vorm is uitgeteld. Dat zij op de rem van de nieuwste e-ontwikkelingen gaan staan zegt genoeg. Herbronning is dus meer dan noodzakelijk.
- E-health maakt grote snelheid, beschikt over harde en degelijke gegevens maar moet nu in overleg gaan met alle gebruikers. Het wordt zoeken naar de juiste “interface”.
- Er komt binnen de gezondheids- en welzijnszorg een belangrijke culturele omslag waarbij de aandacht voor de “privacy” centraal staat en de verschillen tussen het noorden en het zuiden nog groter dreigen te worden.
- Momenteel voelen patiënten en zorgverstrekkers zich te weinig betrokken partij en gebruiksgemak is voor hen van wezenlijk belang.
- Er is tenslotte aandacht nodig voor: de individuele patiënt, de zorgverstrekker, de kwaliteit van het systeem en de zorg voor de ganse gemeenschap.

Het VGV heeft zich hier weer van zijn beste zijde getoond. Dit debat bewijst dat Vlaanderen nood heeft aan een neutraal maar inhoudelijk sterk eigen gezondheidsplatform. De afstemming op de Europese aanbevelingen lijkt daarom zinvoller dan een federale restitutio.

Verslag: **Lieve Van Ermen & Chris Geens**

SYMPOSIUM FORENSISCHE PSYCHIATRIE IN VLAANDEREN (27 SEPTEMBER 2014)

Zaterdagvoormiddag 27 september a.s. richt het VGV samen met de KAGB (Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België) een symposium in met als thema “Welke toekomst voor de Forensische Psychiatrie in Vlaanderen?”

Dit gaat door in het Paleis der Academiën, Hertogstraat, 1, te Brussel. Het begint om 9u00 en eindigt om 12u25 met een receptie.

Na verwelkoming door KAGB-voorzitter Prof. dr. Bernard Himpens volgen vier centrale lezingen, die worden gebracht door experts in de materie:

- Prof. dr. Chris Dillen (“De gerechtspychiater”)
- Prof. dr. Kris Goethals (“Wetenschappelijk onderzoek in forensische psychiatrie”)
- Dr. Rudy Verelst (“Psychiatrische hulpverlening in het Belgisch gevangeniswezen”)
- Em. Prof. dr. Paul Cosyns (“Advies van de KAGB over de forensische psychiatrie”)

Daarop volgt een paneldiscussie met bovendien:

- de heer Henri Heimans, Kamervoorzitter hof van beroep te Gent en voorzitter Cbm bij gevangenis Gent
 - Dr. Inge Jeandarme, Coördinator Kenniscentrum Forensische Psychiatrische Zorg OPZC Rekem
 - Dr. Ri De Ridder, Directeur-generaal RIZIV
 - de Heer Dirk Leestmans, journalist bij VRT
- Het slotwoord krijgt u van VGV-voorzitter Dr. Jan Dockx.

Deelneming is gratis, doch inschrijving op VGV-secretariaat (info@vgv.be) is noodzakelijk.

Accreditering rubriek 6 Ethiek en Economie is aangevraagd.

OPTIMALISEREN VAN NEDERLANDSTALIGE GEZONDHEIDSZORG IN BRUSSEL

Kwaliteit van de gezondheidszorg

Reeds meerdere malen schreven wij in dit tijdschrift en in andere publicaties dat het met onze gezondheidszorg niet goed gaat. De stelling dat de kwaliteit van onze gezondheidszorg tot de top in Europa behoort werd reeds lang onderuit gehaald in diverse internationale studies. Toch moet men hier enigszins nuanceren, want de internationale waarnemers gaan steeds op zoek naar Belgische cijfers, maar die zijn niet enkel erg moeilijk te vinden wegens grote achterstel in verzamelen van gegevens in bepaalde gewesten, zij variëren ook heel sterk van regio tot regio.

Maar er is ook een duidelijk verband tussen de kwaliteit van de zorg en de armoedegrens, de ongekwalificeerde uitstroom uit de scholen en de gebrekkige talenkennis van de inwoners. Wanneer men het aanbod van kwaliteitsvolle gezondheidszorg per regio gaat bekijken dan is het duidelijk dat de Vlaamse cijfers voor diverse deelgebieden van de gezondheidszorg duidelijk beter zijn dan het nationaal gemiddelde.

Brussel

En hoe gaat het met de gezondheidszorg in Brussel? Met de aanwezigheid van meerdere universitaire ziekenhuizen mogen wij verwachten dat het met de kwaliteit van de “topgeneeskunde” in onze hoofdstad wel goed gaat. Maar wanneer men meerdere belangrijke factoren mee in rekening brengt, zou de kwaliteit van de gemiddelde basiszorg hier volgens diverse onderzoeken niet zo best scoren. Denken wij hierbij aan het grote aantal mensen die leven onder de armoedegrens, aan de hoge kindersterfte die een Oost-Europees niveau haalt, aan de dramatisch hoge jeugdwerkloosheid in meerdere gemeenten van de hoofdstad en het grote aantal verschillende nationaliteiten. Dit zijn dan alle evenveel verklaringen waarom Brussel het gemiddeld niet goed doet op het vlak van welzijn en gezondheid. Hier mag de Europese hoofdstad heus niet fier op zijn, terwijl alle factoren voorhanden zijn om er veel meer van te maken.

De Nederlandstalige zorgverlening

Maar er zijn gelukkig ook meerdere lichtpunten in dit verhaal. Wanneer men inderdaad op zoek gaat naar de kwaliteit van de basiszorg voor de Nederlandstalige patiënten in Brussel dan komt men onder meer uit bij het “Huis van Gezondheid” (HVG).

En zoals het HVG het zelf formuleert “draagt het HVG zorg in Brussel”. En dit heeft vele betekenissen. Deze organisatie is het bijzonderste aanspreekpunt voor alle Nederlandstalige zorgverstrekkers in Brussel. Men mag gerust zonder overdrijven stellen dat nergens in Vlaanderen een gelijkaardig instituut van dit niveau bestaat wanneer het gaat over verzamelen en beheersen van data over de organisatie van de lokale gezondheidszorg.

Het doel van dit instituut is dan ook “het verbeteren van de toegang en de kwaliteit van de gezondheidszorg voor iedereen die een beroep wil doen op Nederlandkundige zorg in Brussel”. De ondersteuning die hier geleverd wordt betreft dan ook de globale benadering van de gezondheidszorgpraktijk.

Hier is dus veel geïnvesteerd in mensen en in middelen en al wie op dit aanbod beroep doet kan er zeker van zijn dat dit om de hoogste kwaliteit gaat en om de meest geavanceerde ondersteuning. Dit instituut bewijst dus dat het kan, wanneer middelen en gelden aanwezig zijn om de kwaliteit van de zorg op te tillen. Stel gerust dat HVG het toppunt is van wat zorgvragers en zorgverleners binnen de basisgezondheidszorg kunnen bekomen. Brussel is hier, tot spijt van wie het benijdt, het voorbeeld van hoe de basiszorg dient ondersteund te worden en hoe verbinding kan gemaakt worden met alle partners van de extra- en ook de intramurale zorg.

De opleiding en het werkaanbod

Maar HVG kijkt ook verder dan het aanbod en de toegang van de zorg; het wil ook jongeren aanmoedigen om hun studies van zorgberoepen en zeker de stages die daarbij horen in Brussel aan te vatten of verder te zetten. Ook wordt er veel werk gemaakt van het stimuleren tot vestigen van Vlaamse zorgverstrekkers in onze hoofdstad. Er worden heel wat faciliteiten aangeboden voor jonge starters en men wijst op de multiculturele sfeer bij uitstek, het venster op de wereld dat de Europese hoofdstad biedt en de ruime kans om een succesvolle carrière te starten. De zorg en de nood eraan is in Brussel erg groot, maar de uitdaging van deze bruisende hoofdstad is ook uniek voor jonge mensen die hier hun beroepsleven willen beginnen of verder uitbouwen. Het is aan de overheden, de hogescholen, de universiteiten om hier verder ondersteunend op te treden en de opleidingen en de vestigingen te faciliteren.

De Rand

Maar er is meer! Eigenlijk zijn “Brussel en de Rand één!”. Heel wat randbewoners werken in Brussel, genieten van cultuur en vertier in de hoofdstad en zoeken er ook vaak hulp voor intramurale gezondheidszorg. Het is dus aan ons Vlamingen uit de Rand, om op alle fronten mee te werken aan de verdere uitbouw van onze hoofdstad. Eigenlijk is onze kwaliteitsvolle gezondheidszorg een mooi breekijzer om onze hoofdstad mee verder uit te bouwen. Vlaanderen investeert heel veel in de uitbouw van een kwaliteitsvolle gezondheidszorg in Brussel, maar het mag nog steeds een beetje meer zijn. In sommige ziekenhuizen en instellingen van de hoofdstad is er een waar gevecht aan de gang om voldoende Nederlandstalige deskundigen bij het bestuur of in de raden van beheer te krijgen. Jammer genoeg begrijpen onvoldoende Vlamingen het belang ervan.

Vlaanderen en de Vlamingen mogen niet aarzelen om in Brussel verder aan de slag te gaan. De Vlaamse aanwezigheid is er sinds jaren stabiel en wordt zeer gerespecteerd en gewaardeerd. Drie op de vier kinderen die momenteel in Brussel geboren worden hebben een niet-Belgische moeder.

Van een Franstalig Brussel blijft er in de wieg heus niet veel meer over. Vlaanderen moet hier zijn kans ruiken en gebruiken.

Een degelijk, kwaliteitsvol en duidelijk Vlaams zorgaanbod is voor de meeste Brusselaars een niet meer te ontkomen aanwezigheid. Maar het is aan ons om de aandacht te vestigen op dit kwalitatief aanbod. Van onze ervaringen met het Nederlandstalig onderwijs in Brussel moeten wij uitgaan om nu ook de gezondheidszorg in handen te nemen. Wanneer de Brusselaars merken dat niet enkel het Nederlandstalig onderwijs, maar ook onze gezondheidszorg van een merkbaar beter niveau is, zullen zij hun keuze snel maken. De Rand moet de hoofdstad mee met haar aanbod van kwaliteit aan zorg en dienstverlening inpalmen. De Rand moet op de Vlaamse strepen blijven staan maar kan van daar uit de hoofdstad positief beïnvloeden.

Besluit :

Werken in de zorg in Brussel en/of in de Rand geeft een meerwaarde die geen andere regio kan bieden en die garant staat voor een succesvolle carrière. En Brussel heeft onze Vlaamse zorgverstrekkers ook meer dan nodig. Het is aan de Vlaamse overheid, diverse instellingen waaronder de universiteiten, maar ook aan de jonge Vlamingen om in hun hoofdstad te geloven.

Het Vlaamse onderwijs heeft zeker al de weg getoond, maar gezondheidszorg en welzijn moeten geloven in hun zaak en hun mogelijkheden in de etalage zetten.

En nadien is het ook weer de beurt aan “Cultuur”, waarmee het allemaal begon, om in Brussel en de Rand prominent aanwezig te zijn en onze hoofdstad uit te bouwen tot de echte culturele hoofdstad van Europa waarin de Vlaamse kunst, cultuur, wetenschap en zorg fier uitgedragen worden. Laat het een opdracht zijn voor VGV om hier mee in te investeren: van een Vlaamse socio-culturele artsenvereniging mag niet minder verwacht worden. Het VVMW is zoals steeds een trouwe partner in deze ambitie.

Chris Geens

Tijdens een ontmoeting van een afvaardiging van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV) met minister-president Kris Peeters op 13 januari ll. stelde de minister-president voor dat de OVV-lidverenigingen hun stem zouden laten horen over de invulling van de nieuwe Vlaamse bevoegdheden als gevolg van de 6de staatshervorming.

De Vlaamse regering stelde daarover namelijk een Groenboek samen dat kan geraadpleegd worden op <http://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/groenboek-zesde-staats-hervorming>

Bijgevolg vragen wij langs deze weg aan de geïnteresseerde VGV-leden dat zij hun suggesties voor de invulling van de nieuwe Vlaamse bevoegdheden inzake gezondheidszorg zouden kenbaar maken aan het VGV-bestuur langs het VGV-secretariaat via e-post (info@vgv.be) of via het postadres (zie onderaan p. 2 in dit nummer).

Wij zullen die reacties bundelen en bezorgen aan de minister-president.

Mede namens OVV-voorzitter Robrecht Vermeulen,
Eric Ponette

Sinds nieuwjaar staan door een delokalisatiegolf al 2.623 banen op de helling. Als we niets doen, volgen binnen afzienbare tijd mogelijk ook de Agfa's en Volvo's van Vlaanderen, of andere bedrijven waarvoor het almaar moeilijker wordt om vanuit België concurrentieel te exporteren.

Isabel ALBERS - DE TIJD - 01/03/14

Met alleen overheidsjobs, met een niet erg hoge productiviteit, redt het land het niet. De overheidsdiensten zijn hoofdzakelijk op de binnenlandse markt gericht. Maar we hebben ook bedrijven en werknemers nodig die producten en diensten maken die we in het buitenland kunnen verkopen. De opbrengst daarvan hebben we nodig om onze invoer te betalen.

Stefaan MICHELSEN - DE TIJD - 01/03/14

De toekomst van ons land ligt in een confederalisme met drie regio's. Dat kan een voorbeeld worden voor Europa.

José HAPPART - www.knack.be - 01/03/14

Als je echt wil dat de regionale verkiezingen aanleiding geven tot een breed democratisch debat over het regionale beleid, dan moet je die verkiezingen apart organiseren.

Bart MADDENS - DE TIJD - 06/03/14

Ondanks tweeduizend jaar oorlogen en politieke trouwerijen, afgesloten met de accidentele geboorte van België, ligt de taalgrens in ons land nog waar de Romeinen die achterlieten.

Bart STURTEWAGEN - DE STANDAARD - 07/03/14

... in de slag om de Krim worden veel conflicten tegelijk uitgevochten. (...) Het was natuurlijk een blunder van de voorlopige regering om het Russisch als voertaal af te schaffen en daarmee een belangrijk deel van het land te schofferen.

Jean VANEMPTEN - DE TIJD - 08/03/14

Het recente sociale conflict bij Agfa-Gevaert - waarbij zelfs de interne democratie bij de vakbonden de facto werd opzij geschoven - heeft het imago van Vlaanderen weinig goed gedaan. Idem voor de stakingen bij de chemiebedrijven Lanxess en Omnicem. De chemiesector is van levensbelang voor de Vlaamse economie. Als de Duitse giganten Lanxess, Bayer en BASF beslissen België te verlaten, is dat een drama voor de Antwerpse haven en dan is het niet overdreven te stellen dat Vlaanderen de Waalse weg opgaat.

Angélique VANDERSTRAETEN - 't PALLIETERKE - 12/03/14

OVV-MEDEDELINGEN

STUDIEDAG OVER BRUSSEL OP 15 FEBRUARI 2014

Na maanden intensieve voorbereiding hielden het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV) en het Vlaams Komitee voor Brussel (VKB) op 15 februari 2014 een studiedag over Brussel met als doel de leden in te lichten over de werkelijke toestand van Brussel en zo te komen tot realistische doelstellingen voor de toekomst van Brussel.

Als titel werd gekozen “Brussel in Vlaanderen - Vlaanderen in Brussel”. Daarmee werd meteen duidelijk gemaakt dat we Brussel niet loslaten.

In de voormiddag hadden we een plenaire zitting met vier deskundige sprekers:

Frank Judo gaf ons een nauwkeurig beeld van de taalwetgeving. We leerden dat de wetgeving het taalgebruik perfect regelt, maar dat de toepassing ervan hapert.

Jan Van Doren sprak ons over de talrijke samenwerkingsakkoorden tussen Brussel en de rest van Vlaanderen. We leerden hoe ingewikkeld die akkoorden soms zijn.

Bernard Daelemans sprak ons over de vele problemen, uitdagingen en opportuniteiten van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. We werden ingelicht over de talrijke Vlaamse initiatieven ten gunste van dat onderwijs.

Tenslotte sprak Hans Vandecandelaere over de rijke diversiteit aan culturen en talen in Brussel. Hij schetste voor ons een beeld van de superdiversiteit van de toekomst.

In de namiddag kon iedereen aan het woord komen in de vier discussiegroepen en zo konden conclusies geformuleerd worden die gedragen worden door de inrichtende verenigingen en ook door het zeer diverse publiek.

Hieronder staat een korte samenvatting van de besluiten, maar daarmee is niet alles gezegd. Om de vruchten van deze studiedag optimaal te benutten zullen de referaten en de verslagen van de discussiegroepen gepubliceerd worden en zullen het OVV en het VKB verder samenwerken om Brussel in Vlaanderen beter te leren kennen en om tot meer eensgezinde doelstellingen inzake Brussel te komen.

Robrecht Vermeulen, OVV-voorzitter

Vlaams Komitee voor Brussel

BESLUITEN VAN DE STUDIEDAG

Vlaanderen kan Brussel niet loslaten omdat Brussel in Vlaanderen ligt. De Brusselse en Vlaamse bevolking en economie zijn onlosmakelijk verstrengeld. Vlaanderen en Brussel moeten samenwerken aan een schitterende toekomst.

Brussel is een veeltalige, kosmopolitische stad. Dit stelt grote problemen maar biedt tevens enorme kansen. Het migratieprobleem overschrijdt de draagkracht van Brussel en vloeit over naar de Vlaamse rand. Brussel en Vlaanderen moeten dit samen oplossen.

Het is de taak van de Vlaamse en Brusselse overheid een optimaal inburgeringsbeleid te voeren zodat migranten zich kunnen integreren tot volwaardige burgers, in Brussel en in Vlaanderen. Degelijk onderwijs is de sleutel tot integratie.

Vlaanderen moet nog meer investeren in het Nederlandstalig onderwijs en moet het aandeel van het Nederlandstalig onderwijs verhogen. Tevens moet Vlaanderen de kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs hooghouden en erover waken dat alle Nederlandstalige kinderen een plaats vinden in het Nederlandstalig onderwijs. Vlaanderen moet ervoor zorgen dat de Brusselse Vlamingen evengoed als alle Vlamingen daadwerkelijk toegang hebben tot degelijk Nederlandstalig onderwijs.

Te veel leerkrachten ontvluchten het Nederlandstalig onderwijs te Brussel. Deze evolutie moet Vlaanderen tegengaan door financiële en logistieke stimulansen, door voldoende te investeren in kwalitatief onderwijs en door op assertieve wijze de naleving van de taalwetten af te dwingen.

Brussel is een kosmopolitische veeltalige stad. Vlaanderen en de Vlaamse Gemeenschap moeten investeren in de Vlaamse aanwezigheid in Brussel, een noodzaak om Brussel en Vlaanderen welvarend en leefbaar te houden. Dit vormt voor Brussel de garantie dat het zijn rol als hoofdstad kan blijven uitoefenen, dat Vlaanderen zal blijven investeren in Brussel en is de weg naar een harmonieuze samenwerking over de gewestgrenzen heen.

De Vlaamse regering moet de Brussel-norm van 30% niet alleen in theorie laten bestaan, maar daadwerkelijk ook toepassen in het onderwijs, in cultuur en welzijnzorg. Daarvoor zijn ziekenhuizen, bejaardentehuizen en instellingen voor kinderopvang onder Vlaams beheer en met Vlaamse middelen noodzakelijk.

Door de talrijke Nederlandstalige pendelaars die er werken is Brussel vijf dagen op zeven in belangrijke mate Nederlandstalig. Wie werkt in Brussel heeft er ook de verantwoordelijkheid Nederlands te spreken.

De economische regio Brussel reikt verder dan het Hoofdstedelijk Gewest Brussel. Dit vereist een samenwerking over de gewestgrenzen heen, die echter geen wetswijziging, staatshervorming of nieuwe structuren rechtvaardigen. Ondernemers stelden een samenwerkingsplan op, dat door politici werd gekaapt om de Brusselse Hoofdstedelijke Gemeenschap op te richten en deze met een speciale wet te vergrendelen. Dit is geen blijk van goede wil en wekt alleen maar wantrouwen.

Vruchtbare samenwerking tussen Brussel en Vlaanderen kan enkel in een sfeer van vertrouwen, dat echter wordt ondermijnd zolang meerdere Brusselse politici aanspraak maken op Vlaamse gemeenten.

Het VKB en de 40 verenigingen die lid zijn van het OVV, willen dat Vlaanderen aanwezig blijft in Brussel om er bij te dragen tot de welvaart, om er mee te werken aan een harmonieus en leefbaar Brussel en aan de verdere opbouw van Brussel als een kosmopolitische hoofdstad die geïntegreerd is in, en samenwerkt met, haar natuurlijke omgeving.

Robrecht Vermeulen
voorzitter OVV

Joost Rampelberg
voorzitter VKB

Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen – Passendalestraat 1A – 2600 Berchem
Telefoon: 03 320 06 31 ■ Fax: 03 366 60 45 ■ E-post: secretariaat@ovv.be
Bezoek onze webstek: www.ovv.be

Kijk je vandaag naar televisie, dan beseft je waarom beleefdheidsregels bestaan: omdat je geen cultuur bouwt op hufterigheid.

Tinneke BEECKMAN, filosofe en columniste - DE STANDAARD - 20/01/14

Jarenlang was de PS de reddingsboei waar zowat heel Wallonië zich aan vast kon klampen. Maar de resultaten zijn verwoestend. Leeft minder dan 10 procent van de Vlamingen onder de armoedegrens, dan nadert Wallonië stilaan de grens van 20 procent. (...) Het aantal werklozen in Wallonië blijft al twintig jaar schommelen rond 200.000.

Rik VAN CAUWELAERT - DE TIJD - 15/03/14

Wij gaan inderdaad voor een regering met een Vlaamse meerderheid.

Kris PEETERS - DE TIJD - 15/03/14

In het dossier van de contingentering zijn de maskers afgevallen. Hoewel ze federaal minister is, trok Laurette Onkelinx zonder gêne de kaart van de Franstalige geneeskundestudenten, tegen de stroom van Vlaams protest in. (...) Nooit eerder werd één gemeenschap zo flagrant voor schut gezet door een federaal minister.

Peter BACKX - www.artsenkrant.com - 21/03/14

Hoe komt het dat de Vlaamse samenleving na al die jaren migranten blijft wantrouwen? (...) Gedeeltelijk ligt dat aan ongecontroleerde migratiestromen en een onaangepaste wetgeving. Evengoed lijkt die achterdocht ingeboren.

Bart BRINCKMAN - DE STANDAARD - 02/04/14

We beleven een economische crisis zonder recent precedent. Voor het beheer van de crisis tekent "Europa". Dat vreemde administratieve bolwerk dat zich boven ons bevindt en waar we geen greep op krijgen, neemt allerlei beslissingen buiten ons, maar wel over ons. Wie voelt zich niet als een vreemde in dit "Europa"?

Mark GRAMMENS - 't PALLIETERKE - 02/04/14

BINNENLAND:

Bruegelland (tot 31.12)

Stedelijk Museum Wuyts-Van Campen en baron Caroly, F. Van Cauwenberghstraat 14, Lier.

Een honderdtal werken uit het KMSKA tonen hoe Pieter Bruegel de Oude eeuwenlang een bron van inspiratie is geweest over boeren en buitenlui in het landelijk Vlaanderen voor latere kunstenaars.

www.lier.be; www.bruegelland.be

Rik Wouters en Co. Hoogtepunten (tot 31.12)

Stedelijk Museum Schepenhuis, Steenweg 1, Mechelen. Ondanks zijn korte artistieke loopbaan liet Rik Wouters een fantastisch oeuvre na. De tentoonstelling omvat 26 schilderijen, 66 virtueuze aquarellen, tekeningen en 19 beelden. Het is wellicht de meest representatieve verzameling van Rik Wouters ter wereld. De tentoonstelling wordt jaarlijks aangevuld met een tijdelijke presentatie.

De collectie van het KMSKA en de Stedelijke Musea van Mechelen.

www.mechelenbe/stedelijkemusea; www.rikwouters.be; uit@mechelen.be

Het Lam Gods ont(k)leed! (tot 31.12.17)

Museum voor Schone Kunsten, Citadelpark, Gent. Caermersklooster-Provinciaal Cultuurcentrum, Vrouwebroerstraat (Patershol) 6, Gent

Gedurende de volgende vijf jaren kan het publiek de restauratie stap voor stap volgen met een permanente tentoonstelling in de Eerste Wandelgang en de Houten Trapruimte en een wisselende tentoonstelling in de Tweede Wandelgang.

www.caermersklooster.be

Moderne kunst uit het interbellum (tot 01.01.17)

Felixart Museum, Kuikenstraat 6, Drogenbos.

Expositie over de bruisende kunstwereld tijdens het interbellum van de abstractie tot het expressionisme.

www.felixart.org

Het Gulden Cabinet: Koninklijk Museum bij Rockox te gast (tot 31.01.2016)

Museum Rockoxhuis, Keizerstraat 12, Antwerpen.

Reconstructie van de weelde van de verdwenen stadspaleizen uit het 17de eeuwse Antwerpen.

De patriciërswoning van burgemeester en mecenas Nicolaas Rockox is omgetoverd tot een luxueus kunstkabinet met meer dan 100 topstukken van oude meesters uit de collectie Van het Koninklijk Museum zoals Memling, van Eyck, Van Dyck, van der Weyden, Fouquet en Rubens.

www.rockoxhuis.be; publiekswerking@kmska.be; www.hetgulden kabinet.be

Reünie. Van Quinten Metsijs tot Peter Paul Rubens (tot 31.12.17)

Meesterwerken uit het Koninklijk Museum terug in de kathedraal.

Onze-Lieve-Vrouwekathedraal, Handschoenmarkt, Antwerpen.

Acht van de mooiste altaarstukken uit de museumcollectie schitteren opnieuw op hun oorspronkelijke locatie, naast acht altaarstukken uit de vaste collectie van de kathedraal.

publiekswerking@kmska.be
www.dekathedraal.be

Oorlog en trauma (tot 29.06)

Museum Dr. Guislain, Jozef Guislainstraat 43, Gent.

Van shellshock tot posttraumatisch stresssyndroom, van een strikt militaire context tot aandacht voor de diepe trauma's in het leven van alledag van 1914 tot nu. Soldaten en psychiaters 1914 – 1918 en de rol van de psychiatrie in de verschillende conflicten tijdens de 20ste eeuw.

www.museumdrguislain.be

KMSKA te gast (tot 01.07.17)

Museum voor Schone Kunsten Gent, Citadelpark, Gent.

Zestien topwerken uit de vaste collectie van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen.

www.mskgent.be

Oorlog en trauma –Medische zorg in de Eerste Wereldoorlog (tot 30.06)

In Flanders Field Museum, Lakenhallen, Grote Markt 34, Ieper.

De organisatie van de algemene medische zorg aan het front tijdens WO I.

www.inflandersfields.be

Ramayana (tot 18.05)

Jubelparkmuseum, Jubelpark 10, Brussel

Miniaturen (101) uit de rijke verzameling van het National Museum van New Delhi over het heldendicht van Rama.

De Indiase kunstenaars zijn grootmeesters in het schilderen van mens en natuur.

www.kmkg-mrah.be

Tentoonstelling Géricault. Fragmenten van mededogen (tot 25.05)

Museum voor Schone Kunsten, Citadelpark, Gent.

In 1908 kochten de Vrienden het schilderij Fou Assasin aan. Wijlen Robert Houzee heeft doorheen zijn hele

loopbaan een retrospectieve willen organiseren over de vier andere portretten uit dezelfde reeks. Géricault was een scherpzinnige observator van de mens in zijn dagdagelijks bestaan, die hij met veel mededogen en empathie in zijn doeken wist vast te leggen. Er is tevens werk van Füssli, Goya, Delacroix en Menzel. Het beroemdste werk van Géricault, Het vlot van de Medusa, een uitstekende kopie van Ronjat uit 1859 (bij het origineel in het Louvre gaat het pigment langzaam verloren omwille van het gebruik van verf op basis van bitumen), zal eveneens in Gent aanwezig zijn.

Museum.msk@gent.be

Ukiyo-e, Meesterwerken van de Japanse prentkunst (tot 08.06)

Jubelparkmuseum, Jubelpark 10, Brussel.

Deze beroemde prentkunst kende in Japan in de 17de eeuw een spectaculaire opgang om te kunnen voldoen aan de vraag van de steeds rijkere bevolking in Edo (het huidige Tokio). Ruim 400 prenten werden geselecteerd uit de wereldvermaarde verzameling van de Koninklijke Musea die meer dan 7.500 prenten telt.

www.kmkg.be

SAX 200 (tot 11.01.15)

Muziekinstrumentenmuseum, Hofberg 2, Brussel

Grootste tentoonstelling ooit van muziekinstrumenten verbonden aan A. Sax ter gelegenheid van zijn 200ste verjaardag. Hij was een geniaal instrumentenbouwer. Hij heeft dezelfde betekenis voor de blaasinstrumenten als Stradivarius voor de viool.

www.mim.be

Italiaanse en Franse tekeningen van de 16de tot de 18de eeuw (tot 18.05)

Regentschapstraat 3, Brussel

Kennismaking met meesterwerken van kunstenaars die werkzaam waren in de toenmalige kunstencentra zoals Firenze, Bologna, Genua, Rome en Parijs.

www.fine-arts-museum.be

Zurbaran – Meester uit de Spaanse Gouden Eeuw (tot 25.05)

Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 23, Brussel.

Voor het eerst in België een overzicht van deze beroemde Spaanse barokschilder die op dezelfde hoogte staat als Murillo en Velazques.

www.bozar.be

Michaël Borremans – As sweet as it gets (tot 03.08)

Paleis voor Schone Kunsten, Ravensteinstraat 23, Brussel.

Een overzichtstentoonstelling met een honderdtal werken uit de voorbije veertien jaar.

www.bozar.be

Vier fototentoonstellingen (tot 08.06)

Fomu – Fotomuseum Provincie Antwerpen, Waalsekaai 47, Antwerpen

Indrukwekkende en prestigieuze overzichtstentoonstelling over Adam Broomberg, Oliver Chanarin, Rinko Kawauchi en Ed van der Elsken. Verder worden gerestaureerde foto's van het Belgische persagentschap Le Lynx tentoongesteld.

www.fotomuseum.be

Ravage (tot 01.09)

M-Museum Leuven, Leopold Vanderkelensstraat 28, Leuven

Tentoonstelling over kunst en erfgoed in tijden van conflicten met als uitgangspunt de vernietiging van de universiteitsbibliotheek in augustus 2014 waarbij 300.000 boeken in de vlammen opgingen, wat wereldwijd een golf van verontwaardiging veroorzaakte. De expo brengt 600 jaar verwoesting, plundering en diefstal in beeld.

www.mleuven.be

Museum voor Natuurwetenschappen

Vautierstraat 29, Brussel

De mosasaurus krijgt een eigen zaal naast de dino's.

Mosasaurussen waren zwemmende zee reptielen en waren

tijdgenoten van de dinosaurussen. Met meer dan vijftig exemplaren heeft het museum de grootste collectie ter wereld.

www.natuurwetenschappen.be

Shooting Range (27.06 tot 17.11)

FoMu- Fotomuseum, Waalsekaai, 47 Antwerpen

De Eerste Wereldoorlog was het eerste grote conflict dat op foto en film werd vastgelegd. De tentoonstelling toont hoe foto's misbruikt werden voor propaganda, militaire doeleinden en als souvenirs.

www.fotomuseum.be

Biënnale van de schilderkunst (01.07 tot 12.10)

Drie musea slaan de handen in elkaar om telkens nieuwe aspecten van de schilderkunst te belichten.

Museum Dhondt-Dhaenens, Deurle; Raveelmuseum, Machelen-aan-de-Leie en Museum van Deinze en de Leiestreek, Deinze.

www.museumdd.be

Franz Erhard Walther (tot 11.05)

Wiels, Centrum voor Hedendaagse Kunst, Volxemlaan 354, Vorst

Duitse kunstenaar die van 1950 tot vandaag uiteenlopende invloeden combineerde van minimalistische sculpturen tot performances.

welcome@wiels.org, info@brusselsmuseums.be

Richard Jackson. Ain't Painting a Pain (tot 01.06)

Smak, De Liemaekereplein 2, Gent

Amerikaanse kunstenaar die sedert het begin van de jaren 70 de schilderkunst uitbreidde met elementen uit de performance en de beeldhouwkunst.

www.smak.be

Cinema Joostens – Episode I (tot 15.06)

Mu.ZEE, Kunstmuseum aan Zee, Romestraat 11, Oostende.

Tentoonstelling in twee delen over Joostens, kompaan van Paul van Ostaïen en enige Belgische vertegenwoordiger op de grote tentoonstelling over het dadaïsme van 2005 te Parijs. Het eerste deel omvat zijn schilderijen en tekeningen. In het tweede deel dat einde juni opengaat komen zijn collages en assemblages aan bod.

www.muzee.be

De Roze Spion (tot 25.05)

Muhka, Leuvenstraat 32, Antwerpen

De Antwerpse kunstenaar Narcisse Tordoir brengt verhalen over de existentiële mens in een ontregelde wereld. Hij combineert zijn werk met etsen van de Venetiaanse rococoschilder Tiepolo, Aziatische kunstenaars en een selectie uit de Muhkacollectie.

www.muhka.be

De Modernen – Koel realisme (10.05 tot 31.08)

KFZ Koningin Fabiolazaal, Jezusstraat 28, Antwerpen.

Een aantal kunstenaars vond het spannend om te zien of de spelregels van het modernisme toch een zekere vorm van realisme toelaten.

www.provant.be

Meet me@MHKA (tot 31.12)

M HKA – Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen, Leuvenstraat 32, Antwerpen.

Het is het eerste museum in België dat rondleidingen organiseert voor mensen lijdende aan een beginnende dementie.

www.muhka.be

To the point (tot 18.05)

ING Cultuurcentrum, Koningsplein 6, Brussel

Tentoonstelling over het neo-impressionistische portret.

www.brusselnieuws.be

BUITENLAND:

Amstelveen

- Cobra Museum voor Moderne kunst: cobra en Plein-air – een zomer vol cobra (tot 01.09.14)

www.amsterdamsuitburo.nl

Metz

- Centre Pompidou : Papparazzi photographes, stars et artistes (tot 09.06) www.centrepompidou-metz.fr

Basel

- Kunstmuseum Basel : Die ünberaschten Masken : James Ensor en Fokus: Van den Berghe bis Tytgat (tot 25.05). www.kunstmuseumbasel.ch

Londen

- Tate Modern: Matisse The cut-outs (tot 07.09)

www.tate.org.uk/matisse

- National Gallery: Veronese (tot 15.06)

www.nationalgallery.org.uk

Jan Dockx

VGV BEZOEKT

Op 24 mei bezoekt het VGV de buitengewone tentoonstelling van de Spaanse schilder Francisco de Zurbarán (1498-1664). Hij is een vertegenwoordiger van de Spaanse barok en schilderde bijna uitsluitend heiligen, monniken en Bijbelse figuren. Hoofdzaak is de overrompelende artistieke kwaliteit bij het weergeven van kleur, stoffen en materialen. Daarnaast is vooral de expressie van zijn figuren onvergetelijk. Zoals Zurbarán deed, kan niemand een heilige in extase schilderen of een Christus aan het kruis. Aanvankelijk was hij stadsschilder in Sevilla, waar hij ook zijn opleiding kreeg. De talrijke opdrachten van kloosters verplichtten hem om een groot atelier uit te bouwen, zoals Rubens in dezelfde periode ook deed. Hoewel hij Carvaggio nooit heeft ontmoet hebben beide schilders een voorkeur voor felle contrasten tussen licht en donker en voor realistische uitbeelding van volkse figuren. Zijn heiligen staan tegen een donkere achtergrond maar worden beschenen door een goddelijk licht. Zo was Sint-Franciscus een belangrijk thema.

Topstukkenvleugel (tot 18.02.15)

Mu.ZEE, Kunstmuseum aan Zee, Romestraat 11, Oostende.

De topstukken werden geselecteerd uit meer dan 3.500 werken die Mu.ZEE rijk is.

www.muzee.be

Den Haag

- Heropening Mauritshuis na een langdurige renovatie op 27.06. www.mauritshuis.nl

Parijs

- Heropening Musée Picasso (juni) na renovatie

www.museepicasso.fr

- Grand Palais: Bill Viola (tot 21.07)

www.grandpalais.fr

Rotterdam

- Museum Boijmans van Beuningen: Francusi, Rosso en Man Ray (tot 11.05) www.boijmans.nl

Amsterdam

- Stedelijk Museum: Jef Wall (tot 03.08)

www.stedelijk.nl

Een niet te missen tentoonstelling dus, want voor het eerst is Zurbarán te gast in ons land. Terzelfder tijd loopt de tentoonstelling over Michaël Borremans. Zij passen wonderwel bij elkaar ook al zijn zij door vier eeuwen gescheiden. Beiden slagen ze erin de mystieke gevoelens tastbaar te maken en beiden zijn topschilders. Voor Borremans is het de eerste retrospectieve in eigen land. De Heilige Franciscus heeft voor Zurbarán dezelfde betekenis als *'The Angel'* voor Borremans. Het VGV bezoekt alleen Zurbarán, maar beveelt de dubbele tentoonstelling bijzonder aan.

Zurbarán. Meester uit de Spaanse Gouden Eeuw to 25 mei 2014.

Michaël Borremans. As sweet as it gets tot 3 augustus 2014

J. Dockx

DE ANDREAS VESALIUS HERDENKING in 2014

Dit jaar wordt het vijfhonderdste geboortjaar van A. Vesalius uitgebreid gevierd in Leuven.

Na het traditioneel Lenteconcert op zondag 23 maart opende ALFAGEN de viering op plechtige wijze in de rectorale salons van de universiteitshallen, met de overhandiging aan rector Rik Torfs van een bronzen gedenkplaque van Vesalius en de Nederlandstalige facsimile van Vesalius' *'De Humani Corporis Fabrica, Liber Primus'*.

Deze plechtigheid is gepland voor begin april (zie onze website).

De **jaarlijkse ledendag** van ALFAGEN gaat dit jaar uitzonderlijk door in **Museum HistarUZ**, gelegen in het Kanker Instituut in het Sint-Rafaëlziekenhuis (zaterdag 17/05/2014 om 8u30).

Volgend programma wordt aangeboden:

- Prof. J. Peers spreekt over de geschiedenis van de UZ in Leuven
- Dr. Wim Tabeur (Jan Verhaeghe): wat zijn de plannen voor de benedencampus?

(vervolg zie p.28)

- Prof. G. Vanpaemel (curator Vesaliustentoonstelling) bespreekt het Vesaliusproject in detail
- In de namiddag : bezoek aan diverse sites onder deskundige begeleiding

Bij het begin van de zomer opent de tentoonstelling 'Vesalius en de Kruidengeneeskunde' (in de Kruidtuin), ingericht door Farmaleuven. In het Anatomisch Theater van Rega voeren wij 'Vesalius, student in Leuven' op. Via de stadswandelingen kunnen deze tentoonstelling en andere historische sites bezocht worden.

Op onze website <http://www.vesaliusonline.be> vindt u alle nuttige inlichtingen.

Em. Prof. Dr. Omer Steeno

MUSIQUE EN BRIONNAIS...Bourgondië, toch nog onbekend.

Aan de meest zuid-westelijke rand van het door velen zeer geliefde Bourgondië ligt een gebied dat niet direct voldoet aan het stereotype beeld waarmee wij deze regio identificeren. De Brionnais situeert zich ten zuiden van de Morvan. De 'cordon bleu's' onder ons kennen beslist het Charolles, allicht niet omdat het dorp symbolisch werd in verband met het in stand houden van religieuze tradities van vóór de Franse revolutie, maar vooral omwille van de witte koeien en het meest malse vlees van deze herkauwers uit het marktaanbod. Niet hierom willen wij u naar de Brionnais lokken, alhoewel...

Reeds tien jaar wordt hier jaarlijks een muziekfestival georganiseerd onder impuls van de schitterende Duits-Braziliaanse pianiste Juliana Steinbach, die het stichtte en er de artistieke leiding van op zich nam. Nu eens niet in een centrum van toeristische attractiviteit, maar in kleinere, pittoreske locaties en met steengoede vertolkers; niet de meest ronkende namen, maar solisten of ensembles die op de meest prestigieuze locaties hun sporen hebben verdiend. Laat Paray-le-Monial nu eens letterlijk en figuurlijk links liggen en kijk uit naar de onbekende bourgades en dorpjes, verbonden door Didier Voïta, de voorzitter. Om je geestelijk te ontgiften dompel je onder in betovering van kamermuziek en pittoreske bezienswaardigheden in de magische sfeer van 'la France Profonde'. Gezien de locaties niet direct gegroepeerd liggen is verplaatsing per auto wel een must. Enkel voor getrainden is de fiets aan te bevelen, want het heuvelachtige landschap is bedrieglijk verleidelijk. Van op de heuvel van Suin ontwaar je tientallen klokkentorens; in westelijke richting reikt de blik tot de Loirevallei en in oostelijke tot de hoogten van de Beaujolais. Je spiedt er haast de tinne van het kasteel van Chaumont met de stallingen voor 99 paarden...alleen de koning mocht er honderd bezitten. Eventjes meer naar het noorden in Ternant kan men 'dank zij onze Filip de Goede' Vlaams houtsnijwerk bewonderen. De vorige editie focuste in hoofdzaak op Brahms. Dit jaar - overigens een jubileumeditie - gaan de uitvoeringen door in het prachtige romaanse kerkje van Bois-Sainte-Marie, van Suin, Varenne-

l'Arconce en Gourdon. Eén week lang **vanaf 28 juli tot en met 3 augustus** zullen het niet alleen de ronkende grand-crus uit de Bourgogne zijn, die je bedwelmen, maar vooral harmonieën en melodieën van grote musici, reuzen uit onze Europese beschaving, soms gekruid met onvermoede kleinoden. Vanzelfsprekend zal de genoemde Juliana Steinbach haar medewerking verlenen aan enkele concerten. Met haar talent verdient zij grotere bekendheid, ook bij ons!

MEER FESTIVAL IN LA DOUCE FRANCE

Voor informatie of reservaties volgen hier chronologisch nog enkele suggesties, die wij hebben getest en durven aanbevelen, zo bvb dichtbij en in de Thiérache, het gebied ten zuiden van Maubeuge met zijn typische 'églises fortifiées' en het verrassend mooie en onbekende Laon aan de zuidflank in de ABBAYE de St.-MICHEL met het unieke orgel van 'facteur' Jean Boizard in de **weekends tussen 1 en 29 juni** 'Musique Ancienne et Baroque'.

Info: tel. 0033.323582374 alsook www.festival-saint-michel.fr

Het 62ste **Festival PABLO CASALS** te Prades tegen de flanken van de Pyreneeën reeds sinds meer dan een halve eeuw. **Van 26 juli tot 13 augustus** biedt het dagelijks een brede waaier aan diverse programma's en een pleiade aan 'chambristen'.

Info: tel. 0033.468963307 alsook www.prades-festival-casals.com

Het festival van **SABLÉ-sur-SARTHE** - nog even ten noorden van de Loire en Angers - benadert zowel de dans als de muziek van de Barok en dit **tussen 26 en 30 augustus** gedurende een intense week. De Sarthe met als hoofdplaats Le Mans en Solesmes - als centrum van het Gregoriaans - heeft troeven die wij te weinig kennen!

Info: tel. 0033.243622222 alsook www.festivaldesable.fr

Luc Schaeverbeke

Het STOUR MUSIC FESTIVAL

Voor wie reeds in juni de teugels kan vieren en cultuur en muziek wil opsnuiven, kunnen wij de uitstap eventjes over het Kanaal aanraden naar het All Saints Church kerkje van Boughton Aluph, **tussen 20 en 29 juni**. Het door Alfred Deller in 1962 gestichte festival leeft verder dankzij de inzet van Mark Deller, zoon van de beroemde contra-tenor. Het gebeuren bezit een grote authenticiteit en het schilderachtige landschap aan de oevers van de Stour rivier in het

hart van Kent plus de nabijheid van Canterbury zijn een absolute meerwaarde!

Boughton Aluph, Ashford, Kent TN 25 4EU U.K.

Informatie: tel. 0044.5603434123 of www.stourmusic.org.uk

Luc Schaeverbeke

DE VLAAMSE OPERA IN DE WERELDTOP!

Het gereputeerde Britse tijdschrift *Opera* reikt jaarlijks zijn *Awards* uit voor de meest verdienstelijke huizen over de gehele wereld. Dit jaar prijkt de Vlaamse Opera als 'Best Opera Company' van genomineerden onder wereldvermaarde instituten als de Metropolitan van New York, Covent Garden London en de Bayerische Staatsoper München... Ook producties krijgen een nominatie: de Parsifal van vorig seizoen, vorig jaar door *Opernwelt* reeds uitgeroepen tot Operaproductie van het jaar, maakt een kans te worden verkozen als 'Best Anniversary Produc-

tion'. In de categorie 'Best Female Singer' valt de naam van Christiane Karg op. Wij hebben haar als Sophie onlangs nog kunnen bewonderen in de meesterlijke Rosenkavalier van Richard Strauss. In de categorie 'Best Director' valt ook Tatjana Gürbaça, regisseur van de opgemerkte Tsjaikovsky-cyclus onder de genomineerden. Al met al een geweldige opsteker voor het ganse team rond intendant Aviel Cahn!

Luc Schaevebeke

HOE DE NIEUWE VISUELE KUNSTEN DE OUDE KLASSIEKE OPERA'S DOEN HERLEVEN

Bij de drie laatste 'toppers' van het laatste operajaar bliezen telkens beroemde filmregisseurs en één filmacteur het programma nieuw leven in. Zij tilden het op tot een hoger 'niveau'.

Bij *La Damnation de Faust* in de VLOS zagen wij het resultaat van de filmregisseur van de Monty Python met videoclips, zoals Faust op de moto met wapperende sjaal en de muziek van de aanstormende paarden: gewoon SCHITTEREND! Terry Gilliam was als animator verantwoordelijk voor de veelvuldig door de sketches gestrooide surrealistische en bizarre tekenfilmmpjes, geregistreerd in Brazil (1985, Oscarnominatie voor Best Original Screenplay; Los Angeles Film Critics Award for Best film). In *The Fisher King* benutte Gilliam de collagetechniek: foto's, tekeningen, letters en artikelen werden uitgeknipt en voor de animaties gebruikt.

Niet veel later was het een visueel feest in de MUNT met Michael Haneke, de beroemde Oostenrijkse filmregisseur. Hij gebruikte *Das weiße Band* (Het witte lint) - een Duits-talige zwart-wit speelfilm uit 2009 - en regisseerde nu op kleurrijke wijze Mozarts 'Cosi fan Tutti': een feest voor oog en oor!

Last but not least stond in december 2013 'Der Rosenkavalier' van Richard Strauss in de VLOS op de planken. De acteur had zich 2 maanden "teruggetrokken om in zijn

binnenste te zoeken hoe hij dit op zijn best zou visualiseren". Het resultaat was ernaar! Christoph Waltz, de regisseur, een Hollywoodster is tweevoudig Oscarwinnaar. Hij had aan de Vlaamse Opera beloofd de muziek alle ruimte te laten binnen het kader van zijn encenering. Hij heeft die belofte volledig ingelost en zou een masterclass kunnen geven aan alle regisseurs die in de Vlaamse Opera een veilige thuishaven vinden, maar zichzelf steevast belangrijker vinden dan het kunstwerk dat ze verondersteld worden te dienen. Tot ieders verrassing kwam Waltz als ervaren kenner van het stuk op het terrein en de aanvankelijke bezorgdheid ten aanzien van zijn status als Hollywoodster en operadebutant was dan ook misplaatst. Intendant Aviel Cahn heeft zelden zo weinig risico genomen met Waltz bij de keuze van regisseur. Nog méér van dat! Dit is een trend, waar 'muziek' in zit én O P E R A!

Lieve Van Ermen

BOEKBESPREKINGEN

HET ETHISCHE BELEID IN ZORGINSTELLINGEN Rechtspositie van de beheerder, de arts, de patiënt en de overheid bij medische beslissingen rond het levenseinde

SYLVIE TACK

2013; 628 blz.; 17/24, 5 cm; geen illustraties; hard cover

Uitg.: Intersentia Antwerpen-Cambridge Groenstraat 31 2640 Mortsel;

www.intersentia.be

ISBN 978-94-000-0376-7

Prijs: € 150

Bespreker: Frank Goes

De invoering van de wetten omtrent *Patiëntenrechten en Euthanasie* (2002) heeft in Belgische zorginstellingen geleid tot een explosie van richtlijnen, procedures en protocollen. In dit boek, een handelsversie van het doctoraal proefschrift in 2012, verdedigd door Sylvie Tack aan de universiteit Gent, wordt de rechtspositie van de hierbij verschillende actoren onderzocht. Gevoelige thema's komen aan bod: "kan een zorginstelling euthanasie verbie-

den? kan de overheid instellingen, die de wet niet naleven, sanctioneren?". Voor het eerst wordt het ethische instellingsbeleid juridisch onder de loep genomen. Dit lijvig boek is nuttig voor eenieder die actief is in het gezondheidsrecht. In het *eerste* deel wordt ingegaan op de historische context. In deel *twee* volgt een toelichting bij de begrippen zorginstelling, instellingsbeleid en medische beslissingen omtrent het levenseinde. In het *derde* deel wordt de nieuwe rol van zorginstellingen als ethische vormgever besproken. In deel *vier* worden de rechten van de beheerder besproken bij het opstellen van een eigen ethisch beleid. Er wordt aangetoond dat zorginstellingen, wanneer de wettelijke voorwaarden ervoor zijn vervuld, het afdwingbaar recht inzake euthanasie niet kunnen verhinderen. In deel *vijf* wordt de relatie tussen het ethisch beleid van instelling en rechtspositie van artsen onderzocht. In het *voorlaatste* deel wordt de relatie tussen de rechten van patiënt en het ethische beleid van de instelling besproken. In het *laatste* deel wordt stilgestaan bij de rol van de overheid als toezichthouder op het ethische instellingsbeleid. De auteur besluit met: 1. Op de Belgische overheid rust de belangrijke taak om de toegang tot de bij wet geregelde zorgen beter te beschermen. 2. Patiënten,

wier verzoek tot euthanasie, abortus of medisch begeleide voortplanting wegens gewetensbezwaren wordt afgewezen, zijn onvoldoende beschermd. 3. De Belgische wetgeving biedt onvoldoende waarborgen om de rechtspraak van het Hof van Straatsburg in dit verband toe te passen.

HET NATUURQUIZBOEK

JAN PEDERSEN

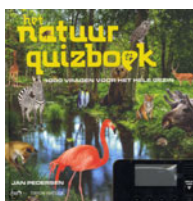
2013; 159 blz.; 21 x 21 cm; 250 afb.; harde kaft

Uitg. Fontein-Tirion, Herculesplein 96
3584 AA Utrecht

ISBN: 9789052109084

prijs: 24,95 €

Bespreker: Marina Van Oirschot

Dit boekje leent zich uitstekend voor een natuurquiz met kinderen of kleinkinderen. Het bevat 1.000 vragen over dieren, planten, natuur van dichtbij of veraf, gevolgd door 4 mogelijke antwoorden. Men kan zich richten naar de vragen of ook de ingesloten spelcomputer hanteren. Een leuk informatief boekje dat zowel kinderen als ook volwassenen zal aanspreken! Het bevat 250 kleurrijke afbeeldingen en 10 thema-ideeën over specifieke biotopen over regenwoud, oceaan, woestijn, bergen, enz..

HET ORANGISME IN HET WAASLAND IN HET BIJZONDER IN DE STEDEN LOKEREN EN SINT-NIKLAAS

HILAIRE LIEBAUT

2013; 287 blz.; 25 x 30 cm; mooi geïllustreerd; gebonden
Uitgegeven in opdracht van de deputatie van de provincie
Oost-Vlaanderen,

Dienst Erfgoed, Woodrow Wilsonplein 2, 9000 Gent,
hilde.de.mulder@oost-vlaanderen.be

Prijs: 30 €

Bespreker: Piet Hein Jongbloet

Dit mooi geïllustreerd werk beschrijft de gebeurtenissen van maand tot maand vóór, tijdens en na het uiteenvallen van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden (1830-1839), in Lokeren en St.-Niklaas en in de dorpen van het Waasland, meer in het bijzonder, het Orangisme. Het wordt steeds duidelijker dat onze taal in Vlaanderen door Koning Willem I werd gered. Dankbaarheid is verschuldigd aan de Deputatie van de Provincie Oost-Vlaanderen die hiertoe de opdracht gaf aan Hilaire Liebaut, historicus en oud-burgemeester van Lokeren. Hij moet worden geprezen voor de voorbeeldige wijze waarop deze turbulente geschiedenis werd geboekstaafd.

Na de val van Napoleon in Waterloo eisten de toenmalige Europese grootmachten hereniging van Noord en Zuid als buffer tegen het imperialistische Frankrijk (Vrede van Wenen, 1815). Dit was voor Willem I een onmogelijke opgave, zeker gezien de korte tijdsperiode en los van de talenproblematiek. Sinds de val van Antwerpen (1585) had het Noorden zich bevrijd van Spanje waardoor het ongemoeid bleef door andere overheersers. Het Zuiden daarentegen bleef ingedommeld als achtertuin van Spanje en later van Oostenrijk. Tenslotte, onder de voet gelopen door Frankrijk, werd het gedurende vijftienvintig jaar grondig verfranst. De bevolking werd geleid door een oppermachtige ultramontaanse clerus, een anticlericaal-liberale adel en burgerij, in volle adoratie voor de Franse verlichtingsidealen. Van een Dietse identiteit was geen sprake meer. De taaldecreten van Willem, ook vrij vlug bijgesteld, waren een grote ergernis voor de advocaten en ambtena-

ren. Toch slaagde Willem er in enige sympathie te verwerven bij ondernemers en handelslui dankzij zijn liberale denkbeelden en zijn voortvarende economische maatregelen. Vooral in het aangrenzende Land van Waas kwam textielnijverheid en handel met Nederland en zijn kolonies tot bloei. De zeer conservatieve clerus, verlangend naar het *ancien régime*, bleek het grote obstakel. Van op de kansel werden de godsdienstrichtlijnen van de 'protestantse duivel van het noorden' hevig bekritiseerd. Burgemeesters, die Willems grondwet hadden ondertekend, werden publiekelijk de absolutie geweigerd! Dit stimuleerde de anticlericale (res)sentimenten bij de vrijzinnige burgerij, die haar inspiratie vond in de vrijmetselarij (met de prins van Oranje als *Grootmeester van het Grootoosten der Nederlanden*) maar ook enige sympathie voor Willem, zelfs bij enkele progressieve priesters (volgelingen van Lemmenais). Het 'unionisme' tussen liberalen en katholieken leidde tot een coalitie tegen Willem en veroorzaakte zijn val. Mislukte oogsten in 1829/1830 waren aanleiding voor voedseltekorten en relletjes in Brussel. En zoals zo dikwijls, zorgde een opeenvolging van onverwachte feiten voor onbedoelde wendingen in het verloop van de geschiedenis.

Aan de hand van allerhande archiefstukken beschrijft de auteur hoe in het geïsoleerde Waasland tussen de benedenloop van Durme en Schelde bij de textielabrikanten en handelslui de economische, meer dan ideologische belangen primeerden. Als orangisten bleven zij ijveren en vooral hopen op hereniging met Nederland onder Willem. Als het aan hen had gelegen, was dat koninkrijk niet ten onder gegaan. Een tijdgenoot beargumenteerde het ontstaan van de Belgische revolutie en de opdeling van het koninkrijk als een fatale vergissing en het werk "*van een deel der Walenstreeken (die) er in gelukt was koning Willem I's troon omver te werpen*". De morele druk van de electoraal zeer actieve clerus ("*le parti du clergé*") en de conservatief-katholieke groot-grondbezitters, ondersteund door het patriottisch bewind in Brussel, deed de kansen keren. Toen Willem I in 1839 uiteindelijk akkoord ging met de door Londen verordonneerde XXIV artikelen, waarin de scheiding tussen Nederland en België werd geregeld, was het met het orangisme afgelopen. Uiteindelijk zochten de orangisten aansluiting bij de liberalen, die zich voor het eerst als partij gingen organiseren. Haar wortels is deze partij thans helaas totaal uit het oog verloren!

DE DROMENWEVER

DOUWE DRAAISMA

2013; 219 blz.; 14 x 21 cm.; paperback
Historische Uitgeverij

ISBN: 978 90 6554 060 7

Prijs: 25.00 €

Bespreker: Bert Baert

Uitgebreid vulgariserend overzicht en analyse van de bestaande literatuur over dromen en moderne wetenschappelijke inzichten voor wat betreft experimentele neurologie en psychologie. Samen met de lezer zoekt de academisch psycholoog - auteur met internationale faam - antwoorden op de vele vragen die we ons stellen over het neurologisch mechanisme van dromen. Ondanks de huidige verfijnde methoden van polysomnografie, waarbij naast het EEG een ganse reeks parameters in het slaaplaboratorium worden geregistreerd, blijft de wetenschap ons de antwoorden

schuldig. Ondanks de intrigerende en levendig behandelde problematiek blijft de lezer op het einde toch erg op zijn honger. Om beter inzicht in onze dromen te krijgen blijft het wachten op een quantumsprong in onze kennis en onderzoeksmethoden inzake werkingsmechanismen van menselijke hersenen.

DE VLUCHT VAN DE WITTE BALLONNEN – OPGROEIEN MET OORLOGSTRAUMA'S CHARLOTTE BERGHAEGHE

2013; 182 blz.; 15 x 23 cm.; Pelckmans – uitgeverij, nv, Brasschaatsesteenweg 308, 2920 Kalmthout; www.pelckmans.be
ISBN: 978 90 289 7405 0
Prijs: 19,50 €
Bespreker: Rik Quintens

Het gaat over een droevig verhaal van een gezin met twee opgroeiende dochters en een moeder, niet opgewassen om enig weerwerk te bieden aan een door de naoorlogse repressie erg getekende dominante echtgenoot. Vóór de oorlog was hij lid van het VNV. Toen in mei 1945 het bestaan van de concentratiekampen aan het licht kwam, ontstond er een nieuwe repressiegolf. De auditeur eiste 18 maanden gevangenis, de burgerlijke partij 100.000 BF. Het vonnis luidde: een jaar gevangenis, 5.000 BF en levenslange ontzetting uit politieke en burgerlijke rechten. Het leven van Lutgarde en Charlotte, zijn opgroeiende dochters, en van zijn echtgenote wordt geschetst met al het gekrakeel in huis over de kleinste futiliteiten. Charlotte, de auteur, gaat studeren aan de Leuvense universiteit, waar zij een werkje maakt in de universiteitsbibliotheek. Tijdens de Leuvense kermis verlaat zij even haar werkplaats om witte ballonnen te kopen. Een voor een laat ze die opstijgen in het gebouw en als in een visioen beleeft zij het recht op eigen identiteit en eigen idealen. Zij tilt er zwaar aan dat haar vader haar kinderen niet aanvaardt zoals ze zijn en voortdurend kritiek levert over hun studiekeuze, kledij, ontrouw aan de vooroorlogse idealen. Alles is wit of zwart. In het kader van verzoening stelt Ludo Abicht in een voorwoord: “Zou het niet ontzettend nuttig en heilzaam

zijn indien kinderen in heel Vlaanderen zowel het dagboek van Anne Frank als dit verhaal over de littekens van de repressie zouden lezen en in alle openheid bespreken in de klas?” In een nawoord schrijft Luc Huyse dat de repressie tijdens de eerste maanden na de bevrijding uiterst hard was en dat er nauwelijks afweging was tussen schuld en boete. Hij wijst er op dat de magistratuur niet was voorbereid op haar taak en dat voor de politici de problemen van wederopbouw, bevoorrading en economie voorrang hadden. Aan de lezer laat hij over te oordelen of het karakter van de vader voor een deel niet door zijn vlucht in verbittering kan worden verklaard.

EEN BRUSSELSE LUIS IN DE VLAAMSE PELS

Over de iris en de leeuw
PAUL DELVA

2013; 240 blz.; 245 x 170 mm.; zachte koft
Pelckmans uitgeverij, Brasschaatsesteenweg 308, 2920 Kalmthout, www.pelckmans.be
ISBN NUMMER: 978 90 289 7135 6
Prijs: 21,50 €
Bespreker: Robrecht Vermeulen

Paul Delva is een echte Vlaamse Brusselaar. Hij heeft er school gelopen, woont er en is Brussels politicus. Zijn verhaal gaat over zijn leven in Brussel, zijn studies en werk als volksvertegenwoordiger. Hij geeft een interessante analyse van de toestand van het Nederlands en de Nederlandstaligen in Brussel, met name over de ingewikkelde verdeling van bevoegdheden tussen Gewest en Gemeenschap, de taalwetgeving, het Nederlandstalig onderwijs, de Vlaamse culturele instellingen, enz., vaak met waardevolle aanbevelingen. Al te vaak gaat het over eigen werk als volksvertegenwoordiger en de werking van zijn partij, zodat sommige hoofdstukken objectiviteit missen. Enkele van de 15 bijdragen door gastauteurs bieden waardevolle inzichten. Ondanks deze zwakke punten kunnen we het boek aanbevelen aan wie meer inzicht wil krijgen in de toestand en toekomst van Brussel.

UIT DE DISCOTHEEK

CD In Flanders' Fields 79 Phaedra 'REFLECTIONS ON A SONG' Belgian Chamber Music for Double Brass and Piano World Premiere Recordings Uitvoerders: **D. Desimpelaere**, double bass **E. Desimpelaere**, piano

Song for Agnes, oorspronkelijk compositie van E. Gystelinck, is de rode draad doorheen dit repertoire voor contrabas en piano (onuitgegeven op CD) geselecteerd uit de Belgische kamermuziek. De contrabas krijgt hierin een héél aparte stem: kleurrijk en zangerig in lyrische stukken, explosief-vinnig en virtuoos in ritmische passages. *J. Jongen* (impressionisme), *Fr. Devreese*, *E. Gystelinck*, *W. Hendrickx*, *R. Coryn*, *E. Desimpelaere* zijn de gelukkige uitverkorenen in dit gevarieerd recital. Boeiend en beklijvend vanaf het lyrisch poëtische begin tot aan de tedere melancholische slotversie van *Song for Agnes*. Creatief talent van eigen bodem met erg aantrekkelijke muziek.

DVD SEV 180 PIANO NOTES WITH RONALD BRAUTIGAM Running time 125 mins.

Kleine uitzondering op de regel, deze DVD. Befaamd pianist R. Brautigam wil met deze visuele introductie klaarder inzicht bieden in pianoliteratuur gaande van Barok tot en met de Romantiek. Elk gekozen werk, vooraf degelijk ingeleid, werd uitgevoerd op tijdsgebonden klaviertype: een gunst! Brautigams klavierspel boeit door zijn milde aanslag en mooie melodische frasering, verfijnde intelligente interpretatie en als vanzelfsprekende virtuositeit, zonder bluf-extravaganties. Het muzikale gehalte domineert. Uitgelezen klavierjuwelen serveert hij met o.m. *Scarlatti* (sonates), *J.S. Bach* (Prelude, Fuga, Sarabande), *Haydn* (Andante met variaties), *Mozart* (onvergetelijk Andante Cantabile), *Beethoven* (Mondscheinsonate e.a), *Schubert* (Scherzi), *Mendelssohn* (Lieder ohne Worte), *Chopin* (Ballade, Berceuse) en *Schumann* (Waldszenen). Auditief en visueel: zeer leerrijke meesterklas voor huiskamerpubliek.

CD ZZT 327 2 CD CORELLI (1653-1713) THE COMPLETE CONCERTI GROSSI

Uitvoerders: *Gli Incogniti Amandine Beyer, violin and direction*

Na overrompelende virtuositeit bij Vivaldi, complex contrapunt bij Bach opteerden *Gli Incogniti* welbewust voor sereniteit, opvallend aanwezig bij A. Corelli, die geen technische vernieuwing, maar wel perfectie in vormgeving en evenwicht in verhoudingen nastreefde en inspiratiebron voor tijdgenoten werd. De *concerti da Chiesa* (kerkgebruik) vertonen meestal een stiller, gereserveerder karakter, en munten uit door ongehoord serene Adagio's en Largo's (op. VI no. 2, 5 en 7), met elk eigen karakter. Overbekend is *Kerstconcerto op. VI no. 8*, met zijn aangrijpend (lamento lijkend) Adagio en lieflijk slot *Pastorale*. De *concerti da camera*, bestemd voor luchtiger gelegenheden, krijgen daarentegen galante dansvormen (*Sarabandes op. VI no. 11 en 12; allemanda, corrente, gavotta, minuetto in op. VI no. 9*). Homogeen samenspel en subtiele dialoog tussen *concertino* en *concerto grosso* zijn voorbeeldig te noemen. *Gli Incogniti* vallen op door hun vlot, alert spel, delicate intonatie en moeiteloze virtuositeit, maar gaan zich niet te buiten aan scherp gewaagde contrasten. Zij vermeien zich in mooie Barokmuziek die spreekt voor zichzelf.

CD HMC 902109-10 FRANZ SCHUBERT WANDERERS NACHTLIED

Uitvoerders: *Matthias Goerne*, baritone *Helmut Deutsch*, piano *Eric Schneider*, piano *Schubert Edition nr. 8*

Met onvoorstelbare kleurschakeringen in stem en klavier, grenzeloze verbeeldingskracht, contrastrijke voordracht en diepgaande emotionele empathie wijden M. Goerne en zielsverwante begeleiders zich aan deze "muziek van het innerlijke". Onweerstaanbaar herscheppen zij de perfecte symbiose van Schuberts geniaal talent met de poëzie van de grootste Duitse romantici. Landschap en natuur ondersteunen menselijke gevoelens vol heimwee en melancholie, zo treffend geïnterpreteerd in *An die Untergehende Sonne*, *Die Rose*, *Auf dem Wasser zu singen*, *Abendbilder*, *Nach einem Gewitter*, *Im Frühling*, *Die Blumensprache*, *Geisternähe*, *Schäfers Klage* e.a. Middenin herrijst (indrukwekkend vocaal en pianistiek meesterschap!) het tragisch sprookje *Der Zwerg*, de tedere metamorfose *Viola* en het extatisch visioen *Ganymed*. Lichtere beelden duiken op in *Der Musensohn*, (Goethe) en *Lachen und Weinen*. *Das Sie hier gewesen (Rückert)* ... Schuberts vredevol omgaan met de doodsgedachte krijgt adembenemende vertolking in *Der Tod und das Mädchen*, *Litanei*, en in (Goethes) *Wanderers Nachtlied* en *Der Einsame*, waarbij stem en klavier subliem in elkaar opgaan. Om nooit meer te vergeten. Hunker naar onvergankelijke liefde, herinnering aan zalig doch teloorgegaan geluk, verlangen naar rust in eenzaamheid doordringt bijna alle liederen op CD 2: Goethe mijmert in o.m. *Schäfers Klage*, *Heidenröslein*, *Rastlose Liebe*, *An den Mond*, *Trost in Tränen*, *Erster Verlust*; andere schreven *Das Rosenband*, *Die Liebe hat gelogen*. Met prachtig mezza voce neemt Goerne afscheid van *Die Sterne* en hun ultiem hemels visioen: 'Nun sind ja geöffnet die himmlischen Tore'... De contouren van componist en vertolkers zijn intussen reeds lang vervaagd. We zijn weer intieme gast bij Schubert zelf, op een van zijn vele vriendenavonden ...

CD CHANDOS 10786 CUATRO F. SOR N.A. RIMSKY-KORSAKOV I. ALBENIZ I. KROUSE

Uitvoerders : *Aquarelle Guitar Quartet Michael Baker, Vasius Bessas, James Jervis, Rory Russell*

Zuiders temperament en Spaanse gloed in *briljante bewerking voor gitaarkwartet*. Vooraan prijkt terecht *F. Sor (1778-1839)* met vinnig en virtuoos *Grand Solo op. 14*: feilloos en groots. Voor *Capriccio Espagnol op. 34* (orkest, vol Spaanse dans- en flamenco-inspiratie) verzocht *N. Rimsky-Korsakov (1844-1908)* zijn violisten "quasi guitarra" te spelen! Grandioze uitvoering met 4 topgitaristen bevestigt de veelzijdigheid van de gitaar en haar vermogen (Andres Segovia) om te klinken als elk instrument van het orkest. Smachtend of opwindend: deze muziek fascineert. *I. Albeniz (1860-1909)* roept mysterieuze verten op in *La Vega*, *Fantaisie Espagnole* met suggestieve ondertitel 'La Alhambra'. *I. Krouse (1956-)* creëerde het prachtige *originele gitaarkwartet Folias op. 33 a*, werveling van virtueuze variaties op eeuwenoud geliefd variatiethema "La Folia". Schitterende Spaanse gitaarmuziek als illustratie van de Spaanse ziel.

CD AP O69 SCHUMANN (1810-1856) SCHUBERT (1797-1828) BRAHMS (1833-1897)

Uitvoerders : *Lise Berthaud*, alto viola *Adam Laloum*, piano

Deze opname is een en al zangerige muzikale weelde! Vanuit de schijnbaar eenvoudige maar heerlijke *Märchenbilder for viola and piano op. 113* van *R. Schumann*, waarin zowel nostalgie, opgeruimdheid als tederheid weerklinken, bloeit een prachtig legato-spel open dat een vleugje virtuositeit insluit. De ganse opname baadt in de warme toonkwaliteit van begaafde vertolkers: een doorlopend feest voor oor en gemoed! Vooral voor de melodische charme en lyriek in *Fr. Schuberts weemoedige Sonata "Arpeggione" D.821* (hier in prachtige versie voor altviool en piano) is gevoelige toonvorming de onontbeerlijke voorwaarde. We beleven een gave, diep ontroerende, sterk introverte uitvoering waarin virtuositeit in *Allegro* aangrijpend contrasteert met onvergetelijk *cantabile* uit daaropvolgend zielsbeklemmend *Adagio* en wiegend *Allegretto*. In hun muzikale benadering van Schuberts muziek staan beide uitvoerders op eenzelfde golflengte als M.Goerne (cfr. hoger): hun instrument **zingt superieur!** Even mooie sonoriteit, geïnspireerde muzikaliteit en diepgaande expressiviteit behouden zij voor de laatste kamermuziek van *J. Brahms: Sonata for viola and piano* in herwerkte (klarinet)versie. De 57-jarige Brahms legt in *Allegro amabile* gerijpte tederheid en zachte streling, bedelft dit gevoel onder onstuimige passie in *Scherzo*. Lieflijk *Andante con moto* deint uit op vinnig Coda. Romantische lyriek voor altviool die het hart blijft bekoren, ook morgen!

Els Baert-Van den Eynde

IN MEMORIAM

IN MEMORIAM DOKTER JOSEPH DEVOLDERE

Op 13 februari 2014 overleed te Oostende onze collega en VGV-lid Joseph Devoldere.

Hij werd geboren te Ardooe op 7 september 1927.

Hij was jarenlang een trouw lid van het VGV.

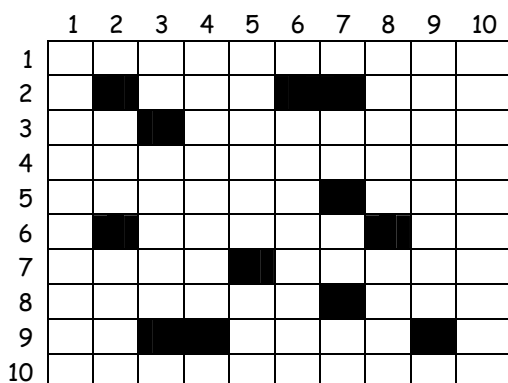
Het VGV biedt zijn oprechte deelneming aan de familie aan.

Eric Ponette

HOMO LUDENS

KRUISWOORDRAADSEL

Dit kruiswoordraadsel werd ingezonden door
Prof. Dr. Dirk Lahaye

Oplossing vorig nummer:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	A	L	V	E	O	L	I	T	I	S
2	X	A	N	T	H	O	F	A	A	N
3	O	B	■	H	■	P	A	R	T	I
4	N	I	■	I	E	P	■	R	E	M
5	R	A	L	E	■	E	V	O	R	A
6	E	L	E	K	■	M	■	T	I	C
7	F	I	N	■	S	■	L	■	E	H
8	L	S	D	■	T	A	A	L	■	I
9	E	M	E	R	I	■	B	O	E	N
10	X	E	N	O	P	H	O	B	I	E

HORIZONTAAL

1. De beroepsziekte van de danseressen
2. Geneeskundig (afk)- Japans hondenras
3. Buitenaards wezen - Allergische reactie
4. Pak rammel
5. Antineoplastisch geneesmiddel - Angiotensine 1 converterend enzyme
6. Meisjesnaam - Tunesië op internet
7. Franse degen - Lichamelijk letsel
8. Vrouwelijke overledene (Lat) - Dit tijdschrift (afk)
9. Menselijke resten - Rabies (Fr)
10. Geslacht van parasitaire nematoden

VERTICAAL

1. Spiraalvormige ziektekiemen
2. Veel te hoog in België - Veel te traag in België
3. Zeer korte afstandsmaat - Zelfs Sinterklaas mag hem niet vergezellen
4. Zenuwprikkelbegeleider
5. I.Q. 25 - Verblijfplaats van een voorouder op de schouw
6. Huidreactie veroorzaakt door repetitieve arbeid
7. De oudere - Zeer lange afstandsmaat - Eenheid van hoeveelheid geabsorbeerde ioniserende straling
8. Menselijk bot - Kindervermaak
9. Inzalving
10. Op zichzelf staand (Lat)

Wie maakt ook een ontwerp met woorden
(gedeeltelijk medische thema's) en zwarte vakjes?
Inzendingen zijn nog steeds welkom via brief of per e-post:
Redactie Periodiek, VGV, Ergo de Waellaan, 3 - bus 14,
2100 Deurne - Antwerpen - info@vgv.be

HEKELLIED*

Vlaming betaal

wijs: *Het land van maas en waal (Boudewijn de Groot)*

En in het Belgenlandje van de Noordzee tot de Maas
loopt de Vlaming aan het handje van de rode Waalse baas
de Vlaming zaait zijn centen als een ware Sinterklaas
toch blijft hij voor de burenen het ware galgenaas
en ze grabbelen en ze grijpen en ze roepen allemaal
het eeuwige verhaal: "Vlaming betaal...
aan elke Waal".

In achtiendertig sinds de band met Neerland brak
slaat Walenland miljarden uit de Vlaming zijne zak
en in hun mooie gaarde zitten zij op hun gemak
krakelen om de centen met intens gehakketak.
Ze kwekken en ze kwaken over solidariteit
telkens als ze kraken onder hun eigen wanbeleid
vertellen ze verhalen over Vlaamse krenterigheid
de Vlaming moet betalen voor de Bels' eendrachtigheid.

En in het Belgenlandje van de Noordzee tot de Maas
loopt de Vlaming aan het handje van de rode Waalse baas

de Vlaming zaait zijn centen als een ware Sinterklaas
toch blijft hij voor de burenen het ware galgenaas
en ze grabbelen en ze grijpen en ze roepen allemaal
het eeuwige verhaal: "Vlaming betaal...
aan elke Waal".

Sinds onze koning Willem hier werd weggejaagd
werd Vlaanderen door de Walen immer gepest en geplaagd
moest toezien hoe cultuur en zijn taal werd weggevaagd
't Vlaams boerke moest verfransen ja is dat niet godgeklaagd?
Zij toonden voor onze moedertaal niet 't minste respect
wie Neerlands wilde spreken die was politiek niet correct
op arrogante wijze werd zijn carrière genekt
met hautain misprijzen zijn verdienste toegedekt.

Maar in het Belgenlandje van de Noordzee tot de Maas
bleef de Vlaming aan het handje van de rode Waalse baas
tong en taal verloren als een jammerlijke dwaas
gebrainwashed door reclame voor 't multicultuur geraas
en de Walen triomferen en ze lachen allemaal
het eeuwige verhaal: "Vlaams is geen taal...
voor Belg en Waal". (ter)

V.V.

*Hekellied ingezonden door een VGV-lid

HELICOBACTER PYLORI – MAAGBACTERIE

Helicobacter pylori werd ontdekt in 1982. Het is een spiraalvormige Gram-negatieve kiem die zich ophoudt in de mucuslaag van de maag. De bacterie overleeft in deze ecologische niche dank zij haar mobiliteit, de mogelijkheid tot aanhechting aan het maagepitheel en vooral door haar overvloedige ureaseactiviteit. Deze ureaseactiviteit stelt de bacterie in staat om ureum te splitsen tot het basische ammoniak en bicarbonaat en daardoor de sterk zure (lage) pH van de maag lokaal te verhogen tot een leefbare omgeving.

De prevalentie van *H. pylori* infecties bedraagt wereldwijd 50%. Het is de meest voorkomende chronische bacteriële infectie.

De infectieroute is niet volledig opgehelderd. Transmissie van persoon naar persoon via feco-orale en mogelijk oro-orale weg lijkt meest waarschijnlijk. De mens is trouwens het belangrijkste reservoir voor deze bacterie. Eénmaal de infectie zich voordoet persisteert de bacterie levenslang. Deze situatie kan tot gastro-intestinale problemen leiden. *H. pylori* is tegenwoordig onlosmakelijk verbonden met **peptisch ulcus, gastritis, maagcarcinoom en lymfoom**. De associatie met maagcarcinoom betekent dat *H. pylori* als een carcinogeen agens beschouwd wordt.

De diagnostische mogelijkheden zijn van invasieve of niet invasieve aard. Invasieve technieken zijn gebaseerd op onderzoek van een maagbiopt genomen tijdens een endoscopische procedure. In dit biopt wordt de bacterie opgespoord d.m.v. microscopie, kweek of door aantonen van een sterke ureaseactiviteit. Indien er geen reden is om een endoscopisch onderzoek uit te voeren vormen de volgende drie niet invasieve technieken de eerste keus: serologische testen, opsporen van *H.pylori* antigeen in feces en de ureumademtest. De **serologische test** is relatief goedkoop. Deze test spoort specifieke antilichamen op in serum. Aanwezigheid van dergelijke antilichamen wijst op contact met de bacterie. Wegens de langdurige aanwezigheid van antistoffen is de serologische test niet bruikbaar om eradicatie na therapie aan te tonen. De **stoelgangtest** spoort het bacterieel antigeen op in feces. Aanwezigheid van het *H. pylori* antigeen wijst op infectie. Terugbetaling is enkel voorzien i.g.v. een eerste diagnose bij patiënten tussen 16 – 50 j op basis van klinische gegevens (chronische gastro-duodenale pathologie). Deze test is, in tegenstelling tot de serologische test, wel geschikt om eradicatie aan te tonen. De **ureumademtest** vereist de inname van ¹³C gemerkt ureum. De ureaseactiviteit van in de maag aanwezige *H.pylori* splitst dit ¹³C ureum met uitademing van gemerkt CO₂ tot gevolg. Meting in de uitgeademde lucht van gemerkt CO₂ vóór en na inname van ¹³C gemerkt ureum laat toe de infectie op zeer betrouwbare wijze te bevestigen of uit te sluiten. De ureumademtest is eveneens bruikbaar om eradicatie na therapie aan te tonen. Voor zowel de invasieve als niet invasieve technieken met uitzondering van de serologische test geldt dat antibiotica 1 maand voordien en protonpompremmers 2 weken vóór de test stopgezet worden om het risico van een vals negatief resultaat te vermijden. Aantonen van een geslaagde eradicatie gebeurt mits respecteren van een welbepaalde wachttijd na stopzetten van de therapie. Deze wachttijd is noodzakelijk om vals positieve resultaten te vermijden. De stoelgangtest wordt terugbetaald als deze tenminste 3 weken na het stoppen van een specifieke antibioticabehandeling uitgevoerd wordt.

Luc Bellemans, klinisch bioloog, Medisch Labo MEDINA

Vlaams & Neutraal Ziekenfonds

Verrassend voordelig!

Naast de klassieke ziekenfondsvoordelen, zoals o.m. hulp in het buitenland, jeugdvakanties en ziekenvervoer, komen wij ook tussen in de volgende gevallen:

Ongeacht uw leeftijd!

- >> Brillen en lenzen tot 100 euro
- >> Alle vaccinaties tot 75 euro
- >> Diëtist of psycholoog tot 50 euro
- >> Lidgeld sport- of fitnessclub tot 30 euro

Specifieke troeven!

- >> Geboortevoordelen tot 888 euro, waaronder ook terugbetaling van luiers
- >> Orthodontie: terugbetalingen tot 750 euro
- >> Tandimplantaten tot 500 euro
- >> Lasertherapie van de ogen tot 250 euro
- >> Kampvergoedingen tot 30 euro
- >> Voetverzorging tot 25 euro

Ontdek nog meer voordelen in ons ziekenfondspakket: www.vnz.be of vraag vandaag een infopakket of vrijblijvend huisbezoek aan via **0800-179 75**. Veranderen van ziekenfonds is heel eenvoudig. Bel ons gratis nummer of surf naar onze webstek en wij doen graag de rest.

Bel gratis:

0800-179 75

Hoofdzetel:

Hoogstratenplein 1 - 2800 Mechelen - www.vnz.be
Kantoren & brievenbussen over heel Vlaanderen

Vlaams & Neutraal Ziekenfonds

UW VRIJHEID, UW ZEKERHEID

De vlucht naar aanvullende pensioenen is net het gevolg van de onbetrouwbaarheid van de overheid, die telkens terugkomt op gemaakte afspraken en het wettelijk pensioen ook nog eens fiscaal afroemt. Bovendien kan die overheid, zoals Vandenbroucke al aangaf, de toekomst van het pensioensysteem niet eens garanderen. Zelfs de nu al zo lage pensioenen zijn op termijn onbetaalbaar.

Rik VAN CAUWELAERT - DE TIJD - 05/04/14

Veel leerkrachten zijn vaak moe vooraleer zij de klas instappen, overstelpt als ze zijn door bureaucratische verplichtingen. Daarom: laat leraars weer leraars zijn. Laat ze weer lesgeven, liever dan allerlei rapportjes te doen schrijven. Een goede vorming, meer vrijheid, en respect tonen voor wat zij voor onze kinderen betekenen: alleen zo kunnen we de juiste mensen voor het onderwijs aantrekken.

Paul GEUDENS - GAZET VAN ANTWERPEN - 07/04/14

De torenhoge lasten op arbeid verklaren waarom de werkgelegenheidsgraad lager is dan het Europees gemiddelde. De stijging van de werkgelegenheid in de voorbije jaren is uitsluitend te danken aan de toename van jobs die door de overheid worden betaald of gesubsidieerd.

Wouter VERVENNE - DE TIJD - 12/04/14

Zich beschermen en de anderen beschermen

BE0037901-2012

Vaccins voor een bescherming op elke leeftijd